

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik. V Ljubljani, novembra 1902. XI. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

1. Svetniki za nas molijo in nam pomagajo.

In so padli pred sedežem na svoja obličja in so molili Boga.

Raz. 7, 11.

Nebeške prebivavce nam stavi pred oči današnji praznik. In kjer prebivajo izvoljenci božji, mora biti neizmeren prostor, ker sv. Janez v današnjem berilu potem, ko jih je že okroglo 144.000 gledal v duhu, pravi: *Potem sem videl veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev in jezikov stali pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila, in palmove veje so bile v njih rokah.* Vsi ti pravični so združili svoje hvalospeve z angeli, ki so od začetka zmiraj Bogu zvesto služili. *In so padli pred sedežem na svoja obličja in so molili Boga.*

Kako veličastna prikazen! Vsi svetniki z angeli božjimi pred troedinim Bogom v ponižni molitvi!

Sv. vera nas uči tolažljivo in preveselo resnico, da smo mi katoliški kristjani na zemlji v duhovni zvezi s svetniki v nebesih. Ta duhovna zveza pa se kaže v tem, „da svetnike častimo in na pomoč kličemo, svetniki pa za nas pri Bogu molijo“, kakor uči katekizem. In da bomo svetnike še bolj častili, in sicer ne samo na današnji slovesni praznik, dokažem vam sedaj-le v kratkem resnico, da svetniki I. za nas pri Bogu molijo in II. nam pomagajo.

I. a) Svetnikov priprošnja v nebesih nam sv. Janez v 5. pogl. skr. raz. opisuje in kaže tako-le: *In so padli štiri in dvajseteri starašini pred Jagnjetom, in vsi so imeli citre, in zlate kupe polne kadila, kar so molitve svetnikov.* Starašini so svetniki in med njimi v prvi vrsti sv. očaki stare zaveze in dvanajsteri aposteljni; ti torej vedno darujejo Bogu svoje molitve.

Podobno se je izrazil nadangel Rafael staremu Tobiju: *Kadar si s solzami molil in si mrtve pokopaval, in si svoje kosilo popuščal, in si mrtve po dnevu skrivaj v svoji hiši, po noči pa pokopaval, sem jas nosil tvojo molitev pred Gospoda.* (Tob. 12, 12.) Tako je sv. angel s svojimi čistimi, svetimi željami združene Tobijeve molitve in dobra dela nosil pred Gospoda, da so bila potem še toliko močnejša in Bogu dopadljivša. Zato nam je pa tudi lahko umevno, zakaj je prijatelj Jobov, Elifez, rekel stiskanemu Jobu: *Kliči tedaj, če je kdo, kateri bi ti odgovoril, in h kakemu svetniku se obrni.* Na enega takega svetnika nam kažejo II. bukve Makab. (15, 14.) z besedami: *Ta je prijatelj bratov in Izraelovega ljudstva; ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija prerok božji.*

Če je evangeljski bogatin, v pekel pokopan, skrbel za svoje še žive telesne brate ter prosil Abrahama, naj pošlje Lazarja, jih posvarit: ali mar naši bratje po duhu, svetniki božji, ne bodo imeli še večje skrbi za nas?

Dà, gotovo vedó svetniki božji za nas, za naše nadloge in stiske, za naše dušne in telesne nevarnosti. Saj to vidijo v Bogu, kakor v vseobsežnem zrkalu, ali pa zvedó po angelih varjih in po dušah ravnokar z zemlje prišlih v nebesa. In ko vidijo, da je ta ali oni sorodnik, prijatelj, znanec, domorodec v veliki zadregi ali zdihuje v revščini, ali da ga mori žalost ali tlači pregreha ter postavlja njegovo dušo v večno nevarnost, tedaj storé to, kar govori sv. Janez v današnjem berilu, namreč, da padejo pred sedežem božjim na svoja obličja in molijo in prosijo Boga, naj se ozre na njih zasluženje ter prizanese ubogim zemljanom. Vidi se mi to tako, kakor se bere o Mojzesu, ko je na gori molil in jokal za grešne Izraelce ter Boga hoteč potolažiti našteval zasluge Abrahama, Izaka in Jakoba. Oj, koliko ljudi bi postalo in ostalo nesrečnih, koliko grešnikov bi danes gorelo v peklju, ko bi svetniki božji ne bili čuli zanje, molili zanje!

b) Pobožni in potrpežljivi Job pravi: *Bog je, čegar jesi se nihče ne more ustaviti, in pred njim se priklanajo, kateri*

svet nosijo. (9, 13.) Sv. Jeronim to razlagaje piše: „Svetniki nosijo svet, ko ga, da bi se ne porušil ter bil pokončan, z močjo svojih molitev vzdržujejo.“ Med svetniki pa je prva „kraljica svetnikov“, na katero se tudi svetniki zanašajo pri svojih prošnjah. Sv. Fulgencij trdi: „Nebo in zemlja bi bila že davno porušena, ko bi ju Marijine prošnje ne vzdrževale.“

c) Poleg tega treba pripomniti, da so posebni priprošnjiki naši tisti svetniki, ki so bili v življenju naši patroni in varih, kateri so živeli v tem poklicu, kot mi, ter so trpeli te težave in bolezni, kot mi, in iz vsacega stanu in vsake starosti vemo za svetnike v nebesih.

č) Pa bi morda kdo prišel ter rekel: Čemu bomo svetnike prosili, pojdemo s svojimi prošnjami, kar naravnost h Kristusu, *ki je pot, resnica in življenje* (Jan. 14, 6.) in naš srednik pri Bogu Očetu. Toda pogledjmo v sv. evangelij in življenje svetnikov, da vidimo, kako bi bilo napačno, tako misliti.

1. Ljubljenc Gospodov, sv. Janez, pripoveduje v svojem evangeliju, da so nekateri izmed nevernikov, ki so prišli v Jeruzalem k prazniku, želeli videti Jezusa. In ti niso kar naravnost šli k Jezusu, ampak so pristopili k Filipu in so ga prosili, rekoč: Gospod! Jezusa bi radi videli. Filip pride in pové Andreju; Andrej pa in Filip sta povedala Jezusu. Tako piše evangelist v 12. pogl.

Tu je več reči jako zanimivih. Prvič to, da so se neverniki obrnili najprej na apostelja Jezusovega ter ga nagovorili z besedo „gospod“. Drugič, da apostelj Filip še ni upal sam pristopiti k Jezusu, ampak skupaj s sv. Andrejem. Tretjič, da je Jezus, vsevedni Bog, to vse pripustil. Hotel je pač pokazati, da on uslišuje na priprošnjo svojih ljubih učencev, kakor je pri drugih prilikah razodel, da dela čudeže ter se usmiljuje ljudi vsled posredovanja svoje matere in aposteljnov. Saj vam je prvi čudež Jezusov v Kani na Galilejskem dovolj v spominu, in evangelij 4. postne nedelje vam je tudi znan. Ondi se bere, da se je Gospod s taistima aposteljnom nekako posvetoval poprej, preden je pomnožil kruhe ter nasitil več kot pet tisoč ljudi. In ko so bili nasičeni, je rekel zopet svojim učencem, naj poberó kosce.

2. Tako je torej v teh evangeljskih dogodkih določno naznanjeno, da se obračajmo najprej na Mater božjo in na svetnike, potem na Gospoda Boga. Zato je n. pr. stiskani sveti papež Gregorij VII. priporočal v molitev sebe in celo cerkev svetemu cerkvenemu učniku Anzelm, ki je bil takrat opat benediktin-

skega samostana. Sv. Ciril in Metod sta bila posebna častivca sv. papeža Klemenca, sv. Stanislav Kostka prečiste Device Marije in sv. Barbare, sv. Odo sv. Martina, škofa.

II. Ker pa so svetniki prijatelji vsemogočnega Boga (psalm 138, 17.) in *kraljujejo zdaj v nebesih s Kristusom* (Raz. 20, 4.), zato imajo tudi od Boga prepuščeno veliko moč, da morejo ljudem toliko bolj pomagati.

a) Ko je reka Pad na Laškem izstopila iz svoje struge ter poplavlila cerkveno zemljišče, je poslal sv. škof Sabin svojega dijakona, naj ukaže vodi, da stopi v svojo strugo. Diakon se sv. možu smeja in ne gre. Sv. Sabin pošlje duhovnika s tem-le pismom, naj ga vrže v vodo: „Jaz Sabin, služabnik božji, ti ukažem, da se vrneš v svojo strugo“. Duhovnik uboga in voda se vsede.

Sv. Evorcij, škof v Orleanu, je pokleknil pred sv. Rešnje Telo, nekoliko pomolil ter naredil sv. križ čez ogenj, ki je žugal pokončati celo mesto Orlean na Francoskem. Ogenj se je takoj polegel.

Pri mestu Evgubij je krvoločni volk napadal ljudi in živino. Sv. Frančišek Ser. ga ukroti ter se tako pogodi z njim, da ga hoče preživljati, ako ne bo nobenemu človeku storil nič hudega. Volk prikima in potem hodi kakor berač po mestu tako krotko, da se otroci z njim igrajo.

b) Svetniki imajo oblast ne samo nad naravo, nad zunanjimi stvarmi, ampak tudi nad hudobnim duhom.

Ko je sv. Bernard potoval v Rim radi cerkvenih zadev, mu je zdobil satan kolo pri vozu. Sv. Bernard po božji milosti o pravem vzroku prepričan, prisili satana, da je moral na oni strani, kjer ni bilo več kolesa, sam držati voz, podpirati ga po vseh klancih, in po lužah z njim bresti.

c) Bog pa je svetnikom še na zemlji živečim tudi pripustil, da so imeli ozir večnega zveličanja svojega bližnjega veliko moč do njegovega Srca. Poslušajte samo en tak zgled.

Ob času sv. Katerine Sijenske so peljali necega dne v Sijeni na Laškem dva strašna hudodelca na vislice. Smrtna kazen se jima je radi njune zlobnosti poostrila s tem, da so ju po potu ščipali z razbeljenimi kleščami. To ju je tako razkačilo, da sta zavrgla vse upanje zveličanja, Boga samega preklinjala ter se hudemu duhu obljubljala. Zastonj je bil ves trud duhovnikov in spovednikov, ki so nesrečneža skušali na vse mogoče načine pripraviti k spokornosti. O tem sliši sv. Katerina, nevesta Kristusova. Polna sočutja se vrže na kolena pred križanega Odrešenika in ga najponižnejše jokaje prosi, naj reši ta dva nesrečneža, ter spomni Gospoda, da noče smrti grešnika, ampak, da se spokori in živi. Ponudi se mu tudi, da je pripravljena del kazni sama prevzeti. In neskončno usmiljeni Gospod usliši goreče in zadostilne prošnje

svoje neveste. Prikaže se hudodelnikoma na potu ves s krvjo oblit, kar njuni duši tako presune, da se jima potok spokornih solza vlije po obrazu ter voljno sprejmeta smrtno obsodbo kot pokoro za svoje hudobije. Svetnica je torej rešila te dve duši.

Kristjani! Če je Gospod Bog svetnikom in svetnicam, še na zemlji živečim, podelil toliko oblast nad naravo, nad hudobnim duhom, nad svojim božjim Srcem ter jim vлил toliko ljubezen do bližnjega v njih srce, vprašam: ali mar ni njihove moči in oblasti v nebesih še povečal, ko so za vse veke utrjeni v njegovi milosti ter po besedah sv. Avgušтина „gotovi svojega zveličanja in za naše skrbeči“ vladajo s Kristusom?

Svetniki in svetnice božje torej molijo za nas in nam pomagajo. In naša dolžnost je, častiti jih na vso moč. To pa se godi s tem, da jih, kolikor mogoče, skušamo posnemati v čednostih in da jih zlasti današnji praznik prav iz srca zahvalimo za vse znane in neznanе dobrote celega življenja in posebej od vlanskega leta sem. Morda je tega ali onega izmed nas obvarovala ravno priprošnja kakega svetnika, da je danes še pri življenju ter mogel zdrav priti semkaj k božji službi; morda ravno vsled molitve kakega svetnika Bog še čaka s smrtjo, da bi se ta in oni spreobrnil in spokoril na zemlji. Le zvesto se jim priporočajmo, da bi prosili za nas v vseh dušnih in telesnih zadevah! Posebno se pa zlasti današnji praznik priporočimo Mariji, kraljici svetnikov, in svojim patronom, da nam izprosijo najmenitniše: srečno zadnjo uro! Amen.

V. Bernik.

2. Tri nebeške tovarišice.

Zdaj pa idi, poišči si zvestega človeka, ki pojde s teboj za gotovo plačilo.

Tob. 5, 4.

A. 1. Mozes je najslavnejši mož starih časov. Bog sam ga je izvoljenemu ljudstvu izbral za vodnika iz sužnosti egiptovske; vodil je jude v puščavi skoz štirideset let. Vendar pa sam ni smel stopiti v sv. deželo, moral je v puščavi umreti. Sv. pismo nam to zgodbo takole popisuje: „Mozes je tedaj šel z moabskih planjav na goro Nebo, na vrhunec Fazga, nasproti Jerihi. In Gospod mu je pokazal vso galaajsko deželo do Dana, in vse Neftališko, in deželo Efrajmovo in Manasejevo, in vso zemljo Judovo do skrajnega morja, in južno stran, in široko planjavo

Jerihe, palmovega mesta, do Segora. In Gospod mu reče: To je dežela, ki sem jo prisegel Abrahamu, Izaku in Jakobu, rekoč: Tvojemu zarodu jo bom dal. Videl si jo s svojimi očmi, v njo pa ne pojdeš. In ondi je umrl Mozes, služabnik Gospodov, v moabski deželi, po Gospodovem povelju.“ (V. Moz. 34, 1—5.)

2. Tudi nas danes sv. cerkev pelje na visoko goro — Nebo: na nebeški Sion, ter nam kaže obljubljeni deželo večnega veselja, pa tudi pristrčno želi, da bi vsi dospeli srečno tje — v nebeški raj, kamor so danes obrnjene oči vseh kristijanov, ter v duhu gledamo veselo prikazen nebeško sv. Janeza apostola, ki je v današnjem sv. berilu tako mično popisana: „Tiste dni, glejte, sem jaz Janez videl drugega angela prihajajočega od solnčnega vzhoda, z znamenjem živega Boga; in je vpil z velikim glasom čveterim angelom, katerim je bilo dano škodovati zemlji in morju, govoreč: Ne škodujte zemlji in morju, tudi ne drevesom, dokler ne zaznamenjam hlapcev Boga našega na njihovih čelih. In sem slišal število zaznamovanih; sto štiri in štirideset tisoč je bilo zaznamovancev iz vseh rodov Izraelovih otrok . . . Potem sem videl veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh rodov, in narodov in ljudstev in jezikov, stoječo pred sedežem in vpričo Jagnjeta, bili so oblečeni v bela oblačila in palmove vejice so bile v njihovih rokah. In so vpili z močnim glasom, govoreči: „Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu.“ (Raz. 7, 2—10.) To prelepo deželo gledamo danes; to veselo trumo vseh svetnikov in nebeščanov vidimo danes okolu božjega trona. V to obljubljeni deželo želimo vsi priti; ker ni človeka, ki bi hotel biti pogubljen; ni grešnika, ki bi si ne želel biti poleg Jezusa v raju — med vsemi svetniki. Zato tudi jaz vam rečem, kakor nekdanji oče Tobija svojemu sinu: „Zdaj pa idi, poišči si zvestega človeka, kateri pojde s teboj za gotovo plačilo.“ (Tob. 5, 4.)

3. Stari oče, slepi Tobija, misli sina poslati po denarje posojene v tujo deželo. Sin steze ne pozna, zato mu velevali, naj si poišče zvedenega tovariša. In Bog mu pošlje angela, ki ga odpelje in varno pripelje domov. Nam je sicer ljubi Jezus nebesa odprl, pokazal stezo tje; vendar pa tudi mi potrebujemo zvedene tovarišije, poleg katere veselo in gotovo dojdemo v obljubljeni deželo večnega veselja med vse svetnike božje. Ljubljeni poslušalci! povzdignite oči in srce svoje v nebeške višave; ogledujte veselo trumo vseh svetnikov Božjih; pogledajte prostor nam pripravljen! Da bi pa tudi mi srečno tje dospeli, vam želim danes

podati tovariše in tovarišice za to visoko in strmo pot — na goro: Nebo. Poslušajte me prav pazljivo, naznanim vam: Tri nebeške tovarišice.

B. K imentnim gradom peljejo lepe steze, rožnata pota, po katerih se gospoda in njihovi gosti šetajo ali sprehajajo; še lepše so steze, po katerih se pomikamo v nebeške višave; sam Jezus nam jih v današnjem sv. evangeliju milo opisuje, govoreč: *Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim; ker . . .* (Mat. 5, 3—10.)

1. Na tej osmeri zveličanski stezi prva tovarišica nam je sv. vera. — Nič ti ne hasne uboštvo — brez vere; nič krotkost, nič usmiljenost, nič čistost, nič preganjanje — brez sv. vere; ona ti oživlja tvoje dobro delo, da je Bogu dopadljivo in tebi za nebesa zaslužljivo. Zato Jezus sam pravi: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bode pogubljen.* (Mark. 16, 16.) In sv. apostol Pavel judom piše: *Brez vere pa je nemogoče dopasti Bogu. Ker mora verovati k Bogu pristopnik, da je in da bo služabnikom svojim poplačnik.* (Hebr. 11, 6.) To se pravi: Sv. vera nam mora biti tovarišica na nebeški stezi osmerih zveličanosti, drugače nas tudi one ne pripeljejo v nebesa. Svetniki Božji so vsi poleg sebe imeli to nebeško tovarišico — sv. vero; sv. vero so visoko čislali, zagovarjali, ohranili. Rajši so trpeli ogenj, meč, glad, ječo, zimo, samo da so si obvarovali nebeško tovarišico — sv. vero.

Pred kakimi 20 leti so staroverci na Ruskem kristijane hudo preganjali, iztiravali v ledeno Sibirijo, — da bi jim pravo vero izpulili iz srca. Pa ti srčni popotniki nebeški so sv. vero črez vse visoko čislali, zato so groznim preganjalcem rekli: „Vzemite nam zemljišča naša, poderite nam naše hiše, odpeljite nam naše soproge, pomorite nam naše otroke — naše vere pa si ne damo iz svojega srca iztrgati! Sv. vera pač je najboljša tovarišica na stezi v sv. nebesa.

Ljubi poslušalec! *Zdaj pa idi, poišči si zvestega človeka — nebeško tovarišico: sv. vero — ki pojde s teboj sa gotovo plačilo* (Tob. 5, 4.) Pravo sv. katoliško vero moramo tudi mi visoko čislati; največa dobrota, nezasluženi dar božji je vera. Povzdignite svoje glave in srce v nebesa; tam vidimo v duhu neskončno trumo svetnikov pri nebeški gostiji; pa Jezus pravi: *Še je prostora.* (Luk. 14, 22) Za koga pa? V nebesih je še prostora za me — za te — za nas — in za vse ljudi, še je prostora pri

Jezusovi gostiji! Sv. vera pa nam je nebeška tovarišica, ki nas bo vse sprevedila v preveselo družbo svetnikov Božjih, ako jo zvesto ohranimo sebi in svojcem. In to nam mora biti prva in največja skrb. Veselim se že časa, ko vam bom zopet začel razlagati verske resnice v cerkvi in šoli; zato vas pa že danes prijazno povabim za obilno obiskavo krščanskega nauka. Pa tudi vas, ljubljene roditelji, nujno prosim, da mi svoje mladiče marljivo pošiljate v šolo, naj bi se jim božji nauki vcepili v mlado srce, da bi vašim otročičem sv. vera bila nebeška tovarišica vse njihove žive dni. Oj starši, učitelji in redniki! — kličejo škof Slomšek, kako sadite vi seme naše sv. vere v mehka srca svojih otrok, vam izročeni učencev in rejencev? Ali bote svojim mlajšim zapustili ravno tako trdno in živo vero, kakor ste jo vi sprejeli od svojih prednikov? Ne da bi le verovali, kar se nam poljubi, to pa zavrgli, kar nam ne dopade — po načinu krivovercev; temuč moramo vse za resnico imeti, kar nam sv. katoliška cerkev veleva verovati. Ona je od sv. Duha vladana, nezmotljiva učiteljica sv. vere Kristusove, mi pa smo njeni otroci; zato moramo prav po otroško gostokrat svojo vero potrditi, rekoč: „Verujemo, kar nas naša mati, sv. katoliška cerkev, uči, in po ti veri hočemo živeti in umreti“, kakor sv. Peter iz Verone.

Ko je bil še šolarček, je zahajal v krščansko šolo. Veselo priskaklja nekega dne iz šole in stric, krivoverec, ga praša: „Kaj pa si se torej naučil v krščanski šoli, da si toliko vesel?“ — „Vere“, — mu deček odgovori, in mu pobožno zmoli — apostolsko vero. Mladeniček je odrastel in postal mož, redovnik, ter je bil imeniten pridigar sv. vere. Krivoverci ga siloma na potu napadejo in z noži na smrt ranijo. Umiraje sveti mučenec moli: „Verujem v Boga Očeta.“ — In ko ni mogel več govoriti, je pomočil prst desne roke v svojo za sv. vero prelito kri in je na zemljo zapisal: „Credo — Verujem.“ Tako mu je bila Jezusova vera zvesta tovarišica v nebesa. *In to je smaga, katera premaga svet, naša vera.* (I. Jan. 5, 4.) Kdor pa sv. vero zgubi, vse zgubi, in sam sebe pogubi. —

2. Vera pa nikoli sama po svetu ne hodi; vselej ima blagi tovarišici: upanje in ljubezen poleg sebe ali za seboj, s katerima je nerazvezljivo združena, in so vse tri kakor ena celota.

Naša nebeška tovaršica, katero še v mislih imam, je drugič: P o b o ž n o s t; kar vam želim na kratko pojasniti.

Pobožnost je pa obseg ali zapopadek vseh dejanskih čednosti kristjana, je dišeč šopek vseh zveličanskih dobrih del. Ali pobožnost je tista lastnost našega srca, da pri vsem svojem delu

gledamo na Boga, da vse zaradi Boga storimo trpimo in vse le Bogu darujemo. Pobožnost je torej natančno spolnovanje božje volje in zapovedi. Tako je že ljubi Jezus bil ukazal zveličanja željnemu mladeniču, govoreč: *Ako pa hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.* (Mat. 19, 17.) Pobožnost je cvet ali izvršitev vere, ki se je pri svetnikih prikazovala v različni obliki. Nekateri so radi molili, kakor sv. Anton, puščavnik, ki je cele noči prebedel v molitvi. Drugi so radi bili v cerkvi pri službi božji, in molili presveto Rešnje Telo, kakor sv. Terezija, ter veselo poslušali božjo besedo — da so si nebeško žejo pohladili; saj Jezus sam pravi: *Kdor pa bo pil od vode, katero mu bom jaz dal, ne bo žejal na veke: ampak voda, katero mu jaz dam, bo v njem studenec vode izvirajoče v večno življenje.* (Janez 4, 13—14.) Kdor je pobožen, se ne boji cerkve, se ne sramuje božje besede in ne zanemarja sv. obhajila, ker to mu je dušna hrana za večno zveličanje po besedah Jezusa Kristusa, ki pravi: *Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.* (Jan. 6, 55.) Zopet drugi so bili usmiljeni, da so zaradi Boga podarili vse svoje blago ubožcem, sami pa so trpeli glad in pomanjkanje ali si beračili živež: vse to pa zaradi Jezusa, ki pravi: *Zveličani so usmiljeni, ker oni bodo usmiljenje dosegli.* (Mat. 5, 7.) Tako je storil sv. Alojzij, in med mnogimi tudi sv. Elizabeta, ki je vse svoje blago in obilno premoženje radodarno razdelila ubožcem; naposled pa ni imela ne svoje hišice, ne potrebnega živeža. Takim usmiljenim pobožnikom pa bo ljubi Jezus nekdanj rekel: *Pridite, blaženci mojega Očeta! posedite kraljestvo vam pripravljen od začetka sveta. Ker lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejal sem, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me vsprejeli; gol sem bil, in ste me oblekli; bolan, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste prišli k meni.* (Mat. 25, 34—36.) Vsi pa so zaradi Jezusa vse nadloge voljno in veselo trpeli — in so tako svojo pobožnost razodevali. Pomislimo sv. apostola Simona, prežagali so ga. Sv. Lavrencija so živega pekli; druge so na kose razsekali ali saj grdo obrekovali: vse jim je bilo sladko za Jezusa trpeti, ki nam pravi: *Blagor sivoljo pravice preganjanim; ker njihovo je nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 10.) Pobožni ljudje so v nebesih doma, zato nas hudobni svet kakor tujce črti. *Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas*

svet sovraši, pravi Jezus svojim pobožnim služabnikom. (Janez 15, 19.) Različne so rožice na površju zemlje, vse lepo cvetejo in milo dišijo, ter nas razveseljujejo, še obilnejše in različnejše so cvetke pobožnosti; pa vsaka je Bogu dopadljiva in nam, ako jo v srcu imamo, zveličalna. Vse te cvetlice pobožnosti je sv. apostol Jakob v en šopek skupaj povezal, ter ga nam ponuja in priporoča, govoreč: *Čista in pred Bogom in Očetom neomadešana pobožnost je ta: obiskovati sirote in vdove v njihovi nadlogi, in neomadešan se ohraniti pred tem svetom.* (Jak. 1, 27.)

Nekdo je pravil, da ga je star znanec po dolgih letih obiskal; pa je bil tako slabo oblečen, da se je sramoval poleg njega na ulici hoditi. — Oj, koliko je ljudi, mladih in starih, ki se tovarišice nebeške, pobožnosti, sramujejo, ker ima priprosto, ponižno obleko. Dečka vprašam: Zakaj pa ne moliš glasno? in mi zavrne celo odločno: Me je sram! In zakaj ti ne poješ — zakaj te ni videti celo leto pri spovednici? Odgovoriš mi v srcu natihoma: Me je sram! Pobožnosti se sramuje le tisti, ki ne pozna njene vrednosti, kateri ne ve, kolika je hasen pobožnosti. — Že sv. apostol Pavel jo hvali, govoreč: *Pobožnost pa je za vse koristna, in ima obljubo sdajnega in bodočega življenja.* (1. Tim. 4, 8.) Tedaj za vse je koristna: za stare, za mlade; za možke in ženske; za mladeniče in deklince; za duhovne in svetovne; za zdrave in bolne: za vse! In nosi obljubo zdajnega in bodočega življenja: na tem svetu nam pobožnost donaša vso srečo in blagoslov božji, ker gospod Bog sam po Mozesu tako govori: *Ako le poslušáš njegove zapovedi, blagoslovljen boš v mestu, in blagoslovljen na polju. Blagoslovljen bo sad tvojega telesa, in sad tvoje zemlje, in sad tvoje živine, črede tvojih goved, in hlevi tvojih ovčic.* (V. Mozes 28, 2—4.) Še večjo hasen donaša pobožnost v bodočem življenju, kar ljubi Jezus sam razlaga, govoreč: *Slehrni, kateri zapusti hišo, ali brate ali sestre, ali očeta ali mater, ali ženo ali otroke, ali njive sarad mojega imena, bo stoterno sprejel, in večno življenje dosegel.* (Mat. 19, 29.) Jezus je čudeže delal, bolnike ozdravljal, mrličje oživljaj. Pa še vejči čudež bi bil, ako bi kdo brez pobožnosti v nebesa prišel, kar je še celo pri Bogu nemogoče!

Zdaj pa idi — te opominjam, ljubi poslušalec, z besedami sv. Tobija — *sdaj pa idi, poišči si svestega človeka: nebeško tovarišico, pobožnost, kateri pojde s teboj za gotovo plačilo.*

(Tob. 5, 4.) Ne stopi v večnost, ti grešnik, brez pobožnosti! Kakor uboga Magdalena si tudi ti pri Jezusovih nogah poišči pobožnosti. Le če je ona tvoja tovarišica, boš srečen, boš zveličan. Stari možek, ki stojiš že blizu večnosti, idi in poišči si nebeško tovarišico — pobožnost, ki te bo med svetnike dopeljala, kakor si jo je oskrbel in poiskal desni razbojnik ob koncu življenja, zato se pa tudi on danes raduje med svetniki božjimi. Ti pa, pobožna duša! ne daj se premotiti od posvetnih, zapeljivih ljudi, ki se ti v tovarišijo vrivajo, pobožnost pa — nebeško tovarišico, ti iz srca podijo. Ohranite milo pobožnost vse svoje žive dni, da se nam tako pridruži še poslednja nebeška tovarišica, ki je:

3. **Sveta stanovitnost.** — Prelepo nam to blaženo tovarišico priporočuje sv. pismo v zgledih in izrekih. Čas mi ne dopušča vam vse navajati; zato celo na kratko nekaj. Jezus pravi: *In bote sovraženi od vseh zavoljo mojega imena; kateri pa ostane stanoviten do konca, bo zveličan.* (Mat. 10, 22.) Sveto stanovitnost nam ljubi Jezus najlepše priporočuje v premili priliki o deseterih devicah, ko pravi: *Pet jih je bilo nes pametnih, in pet pametnih. Petere nes pametne so vsele svetila, olja pa niso vsele seboj: pametne pa so vsele olje v svojih posodah s svetilnicami vred.* (Glej. Mat. 25, 2—13.)

Mislím, ljubi moji poslušalci! da ste to priliko vsi in vse dobro razumeli, posebno ve, krščanske deklice! Prelepo nam kaže, koliko potrebna nam je sv. stanovitnost do tiste dobe in do tiste strašne smrtne ure, ko bo ljubi Jezus, naš sodnik in ženin naše duše, prišel po nas. Zato nas božji Duh opominja k sv. stanovitnosti, govoreč: *Bodi svest do smrti, in ti bom dal krono življenja.* (Raz. 2, 10.)

Cela zgodovina ravno tisto resnico potrjuje, da je za sveta nebesa ravno stanovitnost najpotrebnejša tovarišica ali čednost. Ali kralj Salomon ni bil pobožen, ko ga pa sv. pismo toliko hvali? Pa stanovitnosti mu je zmanjkalo, zato je — pogubljen! Ali Judež Iškarijot ni bil apostol Jezusov? Pač, pa satan ga je prekanil; postal je nezvest; in v svoji nestanovitnosti Jezusa zataji, proda, zapusti! Ali Martin Luter sprva ni bil goreč, pobožen duhovnik? O da, preoster je bil in je mahnil na drugo stran, da postane krivo-vec — odpadnik. Tako tudi tebi in meni preti časna nesreča in večna poguba, ako tovarišico nebeško: sv. stanovitnost odpodimo. Največje grešnike pa je pobožna stanovitnost, ali stanovit-

nost v pobožnem življenju — v nebesa dopeljala, ko se jim je že peklo odpiralo, in jih je satan že grabil. Poglejte sv. Petra, — ki je bil ljubega Jezusa zatajil trikrat! Poglejte Savla, ki je na vso moč Kristusa preganjal! Poglejte sv. Sigismunda, ki je svojega lastnega sina opijanil in potlej zadavil! Glejte tam gori sv. Magdaleno, znano siroto, glejte sv. Tajdo, očitno grešnico, pozneje stanovitno spokornico. Vse, vse je sv. stanovitnost v nebesa pripeljala. Sicer jih je skušnjavec grozno napadal, oni pa se niso več dali od Jezusa odtrgati, po zgledu sv. apostola Pavla, ki pravi: *Kdo nas bo tedaj ločil od ljubezni Kristusa? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali golota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč?* — *Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje; ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Jezusu Kristusu, Gospodu našem.* (Rim. 8, 35—39.) In ta čudovita, nepremagljiva stanovitnost je sv. apostola Pavla, je vse svetnike v nebesa k Jezusu spravila; in bo tudi nas, ako bomo do konca zdržali, ker ravno tisti apostol na smrtni postelji piše: *jaz namreč sem še darovan, in čas moje razveze nastaja. Dober boj sem sbojeval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je pripravljena krona pravice, katero mi poda Gospod, pravični sodnik, tisti dan; pa ne samo meni, temuč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.* (II. Tim. 4, 6—8)

Stanovitnost je torej naša nebeška tovarišica. *Zdaj pa idi, poišči si svestega človeka, kateri pojde s teboj za gotovo plačilo.* (Tob. 5, 4.) Poišči, in oskrbi si sv. stanovitnost! Me bote vprašali: Kje se pa ona najde? — Stanovitnost je v nebesih doma; Bog nam jo podari, ako ga za njo lepo prosimo. Tako nas uči sv. apostol Jakob, govoreč: *Vsak dober dar, in vsako popolno darilo je od zgoraj, in pride od Očeta svetlobe, pri katerem ni premembe, tudi ne sence kakšne spremenljivosti.* (Jak. 1, 17.) Žal, da ne utegnem več na drobno vam razlagati, kje najdemo sveto stanovitnost. Zato pa še celo kratko omenim: Stanovitnost najdemo v molitvi; dokler moliš, boš stanoviten. — Stanovitnost najdemo pri sv. maši — dokler jo pobožno obiskuješ, te ne svet bo premagal. — Stanovitnost najdemo v sv. obhajilu, kjer molimo, da bi nas Jezus ne pustil ločiti od sebe. Stanovitnost najdeš pod sv. križem, kakor sv. Magdalena in cela vrsta drugih svetnikov. — Stanovitnost najdemo pri Mariji Devici, ki

svojih otrok in služabnikov ne zapusti. Zato sv. Bernard pravi: *Marijin slušabnik ne bo pogubljen.*

C. Moram skončati! Tri nebeške tovarišice sem vam danes naznanil: Vero, pobožnost, stanovitnost; nebeški romarji, sprejmite jih! Ohranimo sv. vero, bodimo pobožni, nikar ne opešajmo. — Ker smo pa slabi, prosimo svetnike za pomoč:

„Svetniki vi izvoljeni, — dobrotljivi prijatelji, — z nebes podajte nam roke — v nebesa nam pomagajte!

Marija, mati milosti! — pod plašč svoj sveti nas zakrij. — Ti naše si zaupanje — v nebesa nas pripeljav vse.“ — Amen.

S. Gaberc.

Štiriindvajseta nedelja po Binkoštih. (Zahvalna nedelja.)

1. Bog je neskončno dobrotljivi.

Hvalite Gospoda, ker je dober
in milost njegova je večna.

Ps. 117, 1.

Ob času cesarja Vespazijana, tako pripoveduje pisavec Kartagena, so se starašine rimskega mesta posvetovali, katero ime najbolj pristuje Bogu, Gospodu nebes in zemlje. Nekateri so dejali, naj se imenuje „Bog bogastva“, ker so njegovi vsi zakladi, ker je bogastvu vse na ponudbo in vse pokorno. Drugi so ga hoteli imenovati „Boga modrosti“, ker njegova modrost vlada celi svet. Še drugi so bili za ime „Bog vsemogočnosti“, ker njegova vsemogočnost vse vstvari ohranjuje in vlada. Tedaj pa nastopi še drug svetovalec, kateri je imel skrb za ubožce. Imel je pri sebi veliko podobo, katero odkrije in pokaže starašinom. Podoba je kazala častitljivega moža, čegar obličje je razodevalo največo ljubezen in dobrotljivost. Nad njim je bil napis: „Bog dobrote“, in spodaj so bile zapisane besede: „Jaz obljubim, jaz dajem, jaz odpuščam.“ Potem začne dobrosrčni oskrbnik ubožcev takole razlagati: Bog dobrote je ime, ki se najbolj spodobi najvišjemu Gospodu, stvarniku in vladarju; zakaj če bi bil samo Bog bogastva, potem bi se zdelo, da ljubi samo bogatine, revežem pa ni dober Oče. Ko bi bil samo Bog modrosti, potem bi preprosti, neučeni ljudje ne bili njegovi otroci in ko bi bil samo Bog vsemogočnosti, bi bil naklonjen le vladarjem in mogočnikom, za drugo človeštvo bi se pa ne zmenil. Bog dobrote naj se torej imenuje, zakaj kot tacega ga pozna vsaka najmanjša stvar. — Vsi

starašine z veseljem to potrdijo in vzkliknejo: Res „Bog dobrote“ je njegovo najlepše, najvrednejše ime.

Tako so govorili pagani, ki še niso poznali pravega Boga. Kaj moramo reči pa šele mi kristjani, ki še vse bolj poznamo ljubezen in dobroto Boga, našega Očeta!

Bog je neskončna dobrota! To nam priča zopet današnja nedelja zahvale, ki je v to odločena, da Boga zahvalimo po dokončani žetvi za poljske pridelke, pa tudi za vse druge dobrote, ki nam jih je letos podelil v svoji neskončni dobroti. Da bo večja naša hvaležnost do Boga, premišljajmo danes to lastnost božjo, namreč

1. Bog je neskončno dobrotljiv,
2. Kaj smo zato Bogu dolžni?

I. Kaj pomeni: Bog je neskončno dobrotljiv? Bog je neskončno dobrotljiv pomeni: Bog je poln ljubezni do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. To se pravi: Bog ljubi vse stvari, iz ljubezni jim želi vse dobro in jim res deli neštevilne dobrote.

1. B o g l j u b i vse stvari in jim želi vse dobro, posebno pa človeku. Sv. Janez piše: *Bog je ljubezen!* in Modri (11, 25): *Ti, o Gospod, ljubiš vse, kar je, in ničesar ne sovrašiš tega, kar si naredil.* Ljubezen pa obstoji ravno v tem, da kdor ljubi, ljubljenemu dobro hoče. Ker je pa ljubezen božja večna in neskončna, kakor on sam, zato ljubezen božja neskončno presega ljubezen vseh stvari. Noben človek, noben oče, nobena mati ne more tako ljubiti, kakor Oče nebeški ljubi nas, uboge črvice zemlje. Velika je bila ljubezen Jakobova do njegovega sina Jožefa, za katerim je tako dolgo žaloval in se ni dal vtolažiti. Velikodušna je bila Davidova ljubezen do sina Absalona, čegar smrt je bitko obžaloval, dasiravno mu je njegovo ljubezen povračeval z najgršo nehvaleznostjo: „Moj sin Absalon! Absalon moj sin! Kdo mi dá, da umrjem namesto tebe!“ Še večja ljubezen je ljubezen materina: „Ali more mati pozabiti svojega otroka“, pravi Bog po Izaiju, „da bi se ne usmilila sina, ki ga je rodila? In če bi tudi mati svojega otroka pozabila, vendar te jaz ne bom pozabil.“ Tako Bog sam zatrjuje, da nas ljubi, da nam dobro hoče; kdo bi tedaj mogel dvomiti nad njegovo dobrotljivostjo? On hoče biti vsem ljubeznjiv in dobrotljiv oče; ako mora nekatere kaznovati in pogubiti, so tega sami krivi, ker ga sami silijo s svojo hudobijo in nehvaleznostjo.

2. Bog je neskončno dobrotljiv; to pričajo neštenevilne dobrote, katere deli vsem stvarjem sploh, posebno pa človeku. — a) Vse stvari pod nebom živijo le od dobrote božje. *Dober je Gospod vsem, in njegovo usmiljenje je čes vsa njegova dela.* (Ps. 144.) In zopet: *Oči vseh upajo na tebe, Gospod, in ti jim daješ jed o pripravnem času, ti odpiraš svojo roko in nasituješ vse živo s svojim blagodarom. Poglejte ptice pod nebom,* pravi Jezus, *ki ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš Oče nebeški jih živi.* Sv. Avguštín piše: „Poglejte ptička, kako išče živeža in ga najde tam, kamor ga ni položil, ker njegov stvarnik mu je jed pripravil.“ Stari Egipčani, pripoveduje zgodovinar Herodot, so imeli tempelj v čast solncu, ki so ga po božje častili, in pred tempeljnomo je zmiraj stala miza iz čistega zlata, na kateri so bila vsaki dan nova in žlahtna jedila, in vsaki ubožec ali bogatin je smel priti in vzeti, kar se mu je ljubilo. Tako, toda neskončno veliko mizo, katera sega čez vso zemljo, je neskončno dobrotljivi stvarnik postavil za vse svoje stvari in jo napolnil z mnogovrstnim živežem.

b) Posebno pa Bog z očetovsko ljubeznijo skrbi za človeka. Človeka je Bog postavil za gospodarja cele zemlje. Zato začuden kliče kraljevi pevec (Ps. 8): *Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo pod angelje si ga ponižal ter si ga postavil čes dela svojih rok. Njegovim nogam si podvrgel vse, ovce in goveda, vrhu tega tudi živali na polju, ptice pod nebom in ribe v morju, ki se sprehajajo po stezah morja.* In v psalmu 103: *Ti daješ živini travo rasti in zelišča ljudem v postrežbo, si pripravljajš kruh iz zemlje, kruh, ki človeku srce potrjuje.* — Človeku je dal Bog častljivo telo in neumrjočo dušo, dušo, ki je podoba božja, ki ima um in prosto voljo. Človeka je sprejel za svojega otroka in dediča, in mu je dal v dedščino ne samo zemljo, ampak tudi nebesa, katerih veselja še nobeno človeško srce ni občutilo, da bi bil ne samo časnó srečen na zemlji, kakor druge stvari, ampak da bi se na veke veselil v nebesih s svojim stvarnikom. Da, človeku je dal Bog najljubše, najdražje, kar je imel, svojega edinega Sina v smrt na križu. Jezus pravi: *Bog je svet tako ljubil . . . in sv. Janez: S tem se je ljubešen božja do nas razodela, da je Bog poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da bi mi po njem živeli.* — Bog se pa tudi ne utru

v svoji dobrotljivosti do človeka, se ne naveliča nam dobrote deliti, če tudi smo hudobni, Bogu nehvaležni otroci, ampak *daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne in dá deževati na pravične in krivične*. Neštevilne so torej dobrote, s katerimi Bog obsiplje človeka.

3. Kaj pa je Boga nagnilo, da je tako ljubeznjiv, tako dobrotljiv in radodaren do nas? — Ali morebiti pričakuje od nas kakih darov, dobrot? Kaj imamo mi dobrega, da bi ne bilo božja lastnina? — Ali morda upa od nas, da mu bomo zmiraj zvesto služili, da mu bomo hvaležni, ga ljubili z nasprotno ljubeznijo? O gotovo ne, saj je naprej vedel, da ga bomo brezštevilmokrat žalili, njegove darove zlorabili, njegove dobrote povračevali z nehvaležnostjo. In če bi mu tudi mi zmiraj do te ure služili z nepremakljivo zvestobo, vse njegove zapovedi natanko izpolnovali, če bi mu ljubezen z ljubeznijo povračevali, ako bi tudi kri in življenje dali iz ljubezni do njega, kaj bi to bilo? Ali bi ne morali spoznati, da smo nevredni hlapci, da smo le to storili, kar smo bili dolžni storiti? — Ali moremo mi uboge stvari kaj dobrega storiti Bogu najvišjemu, ki je sam v sebi neskončno bogat in srečen? Ali morem le eno samo kapljico pridejati neizmernemu morju njegove blaženosti? Gotovo ne; zakaj Bog za svojo srečo ne potrebuje naše službe, kakor solnce ne potrebuje blede luči kake svetilnice, da je morje svetlobe, ki razsvetljuje vso zemljo. — Kaj je torej Boga nagnilo, da nam je tako neskončno dobrotljiv? Nič drugzega ne, ko njegova ljubezen, najčistejša, nesamopridna, neskončna ljubezen. *Zavoljo svoje prevelike ljubesni, s katero nas je ljubil, ko smo bili mrtvi zavoljo grehov, nas je oživil s Kristusom.* (Ef. 2. 4.) Kar tu pove sv. Pavel o milosti našega odrešenja in posvečenja, to velja o vseh dobrotah božjih, za vse moramo zahvaliti neskončno, nezasluženo ljubezen božjo.

II. Ker je Bog do nas neskončno dobrotljiv, zato moramo

1. Bogu hvaležni biti za njegove dobrote. K temu nas opominja sv. Duh v psalmu 117: *Hvalite Gospoda, ker je dober in usmiljenje njegovo je večno*. Med vsemi stvarmi na zemlji, ki vživajo dobrote božje, samo človek pozna svojega dobrotnika; zato je dolžan zase in za vse druge stvari Boga hvaliti. Njegov duh se mora vsaki dan povzdigovati v pobožni molitvi k Njemu, od katerega pride vse dobro Njegove roke, ki prejemajo brezštevilm dobrote, se morajo sklepati v pobožni molitvi. Nje-

gova usta, katera vživajo sleherni dan od bogastva dobrotljivosti božje, morajo vedno Bogu hvalo dajati, in sicer vsak dan, zlasti zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, ob nedeljah in praznikih, posebno za duhovne dobrrote, ki jih prejema v cerkvi, potem pa še o posebnih prilikah in časih, kakor današnja nedeljo, ko se še bolj živo spominjamo vsega blagodara, ki smo ga prejeli iz božje roke. Zato kličimo s kraljem Davidom: *Kaj hočem vrniti Gospodu za vse, kar mi je dal?* in recimo: *Hvali moja duša Gospoda in nikar ne pozabi vseh njegovih dobrot.* — Kristjan, ki ne spoznava dobrot božjih, za nje Bogu ni hvaležen in nič ne moli, ni vreden, da ga zemlja nosi, ne zasluži imena *stvar božja*. Takega osramoti celo neumna živina, ki se hvaležno kaže tistemu, ki jo redi in ji pomaga.

K sv. Gerazimu, ki je prebival v puščavi pri Jordanu, je prišel nekdanj lev, ki je milo tulil in mu kazal krvavo nogo, kakor da bi ga prosil, naj mu pomaga. Svetnik brez strahu pregleda nogo in vidi, da se mu je oster trn vanjo zadril. Potegne ga iz noge, omije in obveže nogo in hoče leva spustiti. Toda hvaležna žival ni hotela več zapustiti svojega dobrotnika, ampak pri njem ostane, hodi za njim kakor pes, spi pred njegovo celico in mu celo služi za tovorno živino. Po smrti Gerazimovi je tulil zapuščeni lev noč in dan, ni okusil več nobene jedi, ampak se je vlegel na njegov grob in je tam poginil.

Ali ne osramoti žival marsikaterega človeka, kristjana, kateremu se dobro godi, ki dobro jí in pije, je zdrav, pa še ne pogleda proti nebu, in se ne zmeni za svojega nebeškega dobrotnika in Očeta?

2. Ker je Bog tako dober do nas, zato ga moramo ljubiti iz vsega srca, iz vse duše. Saj nas opominja sv. Janez: *Ljubimo Boga, ker nas je Bog poprej ljubil.* Saj ni mogoče, da bi človek ostal mrzlega srca do Boga, če spoznava božje dobrrote in božjo ljubezen. Če pa res ljubimo Boga, potem se bomo gotovo bali greha, varovali se Boga nehvaležno z grehom žaliti, ker greh je ravno nasproten ljubezni. Kdor ljubi, ne greši; kdor pa greši, ne ljubi, tak je največji nehvaležnik do Boga.

Ko so nekdanj neverski Japonci slišali od misijonarjev, kaj je Bog vse storil za nas ljudi, kako je zavoljo našega zveličanja človek postal, trpel in umrl, so vsi navdušeni zaklicali: „O kako velik, kako dober in ljubeznjiv je Bog kristjanov!“ — Ko so pa potem slišali, da so kristjani, kateri ne le Boga ne ljubijo, ampak ga še žalijo in zaničujejo, so srdito govorili: „O hudobni, nehva-

ležni ljudje! Je li mogoče, da kristjani tako ravnajo? Kje je tista nesrečna zemlja, ki nosi take nehvaležne ljudi?"

Tako so mislili in govorili neverniki. Ali pa ti, o kristjan, nič ne čutiš ljubezni do Boga v srcu, če preišluješ neštevilne dobrote in milosti božje?

3. Božja dobrotljivost nas pa tudi opominja, da naj bomo tudi mi dobrotljivi do bližnjega. To uči tudi sv. Janez (I. 4. 11.): *Ako nas je Bog tako ljubil, moramo tudi mi eden drugega ljubiti*. Bog namreč svojih darov ni enako razdelil med svoje otroke, enemu je dal več, drugemu manj; zato pa hoče, da oni med seboj poravnajo to neenakost, da se z dobrotljivostjo do svojih bratov hvaležne skazujejo za dobrote božje. Sv. Krizostom piše: „Ti nisi za to več prejel, da bi se pasel v obilnosti, ampak da v ljubezni deliš s svojimi brati.“ Bog ne potrebuje naših darov, pač pa jih potrebujejo naši ubogi sobratje, ki so ravno tako otroci božji, bratje Kristusovi. Zato je Sin božji rekel, da bo vse, karkoli storimo kateremu njegovih najmanjših bratov, sprejel, kakor bi mi njemu samemu storili.

Sveti Vincencij Pavlanski je bil sin pobožnih kmetjskih staršev in je že kot otrok kazal silno dobro srce. Ko je postal duhovnik, je delal res čudeže ljubezni do bližnjega. Naj omenim samo nekaj. Ko je prišel nekdanj v Marseille, je videl tam med vjetniki na galejah mladeniča, ki je bil zaradi lovske tatvine obsojen za 6 let na galejo, milo jokati. Sv. Vincencij stopi k njemu in ga milovaje vpraša, zakaj tako britko joka. Mladenič odkritosrečno odgovori: „Štiri leta se že tukaj pokorim in trpim po pravici za svoje hudodelstvo, in v teh štirih letih nisem nikdar zgubil potrpežljivosti. Zdaj sem pa zvedel, da je moj oče umrl, in da morajo moja mati, mali bratje in sestre lakote umreti ali pa beračiti, ako nobeden doma nič ne zasluži, — to me boli.“ — Kaj stori sveti mož v svoji dobrotljivosti? Prosi tako dolgo, da mu dovolijo namesto mladeniča ostalo kazen dostati; vkovali so ga v verige in bil je dve leti suženj na galeji.

Predragi kristjani! Ker nas Bog tako ljubi kot oče svoje otroke, moramo ga tudi mi ljubiti iz vsega srca, zakaj le ljubezen je ljubezni plačilo. Ker je do nas tako neskončno dobrotljiv, da nas obsipa z dobrotami in milostmi, bodimo mu hvaležni in hvalimo Boga s pobožno molitvijo. Pa tudi sami posnemajmo njegovo dobrotljivost s tem, da radi podelujemo svojim bratom. Prava, resnična hvaležnost nam bo pridobila nove dobrote od nebeškega Očeta. Amen.

L. Škufca.

2. Daj nam danes naš vsakdanji kruh!

Oči vseh upajo v Te, Gospod!
in ti jim daješ jed ob pripravnem
času. Ps. 144, 15.

Vsak dan prosimo večkrat v očenašu: daj nam danes naš vsakdanji kruh! Leto je zopet za nami, in danes na zahvalno nedeljo je naša dolžnost, da se Bogu zahvalimo, ker nas je v minulem letu preživil in tolikrat nasitil.

Ali nas bode preživil tudi v prihodnje?

O, kako se ljudje trudijo, kako ljudje skrbijo za košček kruha! Pred kratkim sem imel v rokah nemški časopis, v katerem mnogo prosilcev išče služeb in dela, vse navskriž: rokodelci, posli, trgovci itd. Koliko dirjanja za zaslužkom je med nami, koliko obrekovanja in sovraštva zavoljo ljubega kruha, koliko skrbi imajo stariši, kako bodo preskrbeli in preživili svoje majhne in velike otroke. O, Gospod je pač poznal dobro naše potrebe in naša slabotna srca, ko nas je učil prositi: daj nam danes naš vsakdanji kruh. A zdi se nam, da se ravno radi tega s toliko bojzljivostjo pehamo za vsakdanjim kruhom, ker premalo zapupamo v nebeškega Očeta, ki preživlja milijone in milijone svojih otrok tukaj na zemlji. *Ti jim daješ jed ob pripravnem času; Ti odpiraš svojo roko in nasituješ vse živo s blagodarom.* — Tako govori psalmist. (144, 15. 16.)

Da bomo četrto prošnjo v očenašu izgovarjali z večjim premislekom, prevdarimo:

- I. Bog nam more dati vsakdanjega kruha.
- II. Bog nam hoče dati vsakdanjega kruha.
- III. Zakaj vendar nekaterim manjka kruha.

I. V 146. psalmu govori sv. pismo: *Prepevajte našemu Bogu na citrah. On sagrainja nebo s oblaki in pripravlja zemlji dež. On daje, da raste trava po gorah in selišče ljudem v službo. On daje šiveš živim in mladim vranam, ki ga kličejo.* — In Kristus sam je govoril: *Ali nista na prodaj dva vrabca za en vinar? In vendar vam rečem, nobeden ne pade s strehe brez vednosti in volje nebeškega Očeta?* Torej sv. pismo povdarja, da Bog skrbi za vrane pod milim nebom in vrabce na strehi! Glejte vrabec ali pa vrana pač nista dosti vredna, vendar veliki, vsemogočni Bog ju ne pozabi!

Čegar beseda je dala življenje najmanjšemu črvičku v prahu, tistega volja ohranjuje in vlada vse stvari na svetu. O kako velik, kako mogočen je Bog!

Ob času preroka Elija je bila nastala huda lakota. Sveti mož je bil prišel v mesto Sarepto. Prišedši k mestnim vratom, sreča vdovo, ki je nabirala dračje. Elija ji zakliče: „Žena, prinesi, prinesi mi malo vode, da pijem.“ Postrežljiva ženska se takoj obrne, da mu prinese vode. Pa Elija zavpije za njo: „Prinesi mi še grizljive kruha v svoji roki!“ „Kakor resnično živi Gospod — odgovori vdova — prav nič pečene nimam pri hiši; imam le še perišče moke v shrambi in nekoliko olja v vrču, in glej, ravno sedaj sem nabrala drv, da grem in spečem podpepelnik sebi in svojemu sinu, da jeva in potem umrjeva.“ Elija pa pravi: „Nič se ne boj! Le pojdi in stori tako, kakor si rekla. Speci kruh, pa prinesi ga najprej meni, in potem ga speci zase in svojega sina, ker tako govori Gospod: Moka v shrambi ne bo pošla in olja v vrču ne bo zmanjkalo do dneva, ko bo Jehova zopet dal dežja na zemljo.“ Dobra žena je šla in storila po Elijevi besedi. In res! Od tistega dne ni pošla ne moka v kašti in tudi olja v vrču ni zmanjkalo, dokler je trpela lakota.

Kateri poslušalcev pa bi si mislil: To je bil čudež, kakršni se dandanes več ne godijo. Tak čudež se res več ne godi, a godi se veliko v e č j i č u d e ž! Še sedaj imamo velikansko shrambo, v kateri ne zmanjka moke nikdar, ne samo skozi tri leta, marveč tudi ne skozi tisoč let, in tudi pijača se nikdar ne pomanjša.

Vseh ljudi na svetu je 1500 milijonov; vsi ti hočejo jesti, vsak dan večkrat jesti. Mislite si tudi vsa skladišča celega sveta — po velicih mestih: ogromno žita, moke, sladkorja, kave, mesnine itd. je v njih nakopičenega. Pa mislite, da bi iz teh shramb jemali le venkaj, nič pa ne dovažali, v malo mesecih ali tednih bi moralo vsega zmanjkati, in ljudje bi pojedli vse, celo pomije, in lotili bi se celo divjih zelišč in stvari, katerih sicer ne uživamo.

Kdo pa je tisti, ki zalaga naše kašte in omare in ogromne shrambe po celem svetu — iz katerih vsak dan kuha 1500 milijonov ljudi? Kdo je tisti, ki skrbi leto za letom, stoletja, tisočletja, da se ta skladišča vedno polnijo? To je — Bog! Bog ima velikansko tovarno, v kateri se godijo prečudne reči. — To je z e m l j a, po kateri hodimo. Oglej si pšenično zrno stêri si ajdovo seme, pokusi sladko grozdje — odkod je pa vse to prišlo? Iz zemlje! Sedaj pa vzemi v roko kos prsti, in oglej si jo dobro: ali vidiš v njej kaj moke ali cukra? Prečudne naredbe božje!

In vendar vemo, da ves naš živež je iz zemlje. Kako je seme vskalilo, rastlo, rodilo sad, in povrnilo trud kmetovalcu z mnogimi obrestmi! Glej, tako je Bog za vse ljudi in za vse čase pripravil shrambo, v kateri nikdar ne zmanjka. Če greš na sejem v Ljubljano ali Kranj, in vidiš tam veliko ljudi, smeš prepričan biti, da bodo vsi jedli opoludne. In če računaš ti svoja leta, in našteješ vse dneve, prevdariš lahko, kolikrat te je Bog do sedaj nasitil.

Res je to, da moramo mi delati vsak po svoje, da smo vsi *d e l a v c i* v tej božji tovarni. Kar naravnost se povdarja: *Kdor ne dela, naj tudi ne jé.* — Ker pa nekateri delati ne morejo, je Bog ukazal, ne svetoval — *u k a z a l*, da bližnjemu v potrebi pomagamo in ga preživimo.

Pa če količkaj premišljujemo velika dela Gospodova, smemo trdno verjeti in upati, da Bog ima tisoč potov, po katerih nam lahko priskrbi vsakdanjega kruha. Pomanjkanje žive vere je krivo, da se včasih tako strahopetno tresemo in mislimo: Oh, ali nam Bog more in hoče pomagati?

II. *A l i n a m h o č e p o m a g a t i?* Gotovo nam hoče, če je le to za nas prav, in prav za vesoljno vodstvo celega sveta: saj Bog je naš o č e, in kateri oče pozabi svojih otrok?

Bil je nekje obrtnik, kateremu je šlo prav slabo. Dela ni imel in živež je bil drag. Tako hudo mu je šlo, da ni imel s čim najemščine plačati, in trdosrčni gospodar mu je zažugal, da naj se spravi iz hiše, če ne plača v 14. dneh. Mož je bil ves obupan in je zmeraj zdihoval: Kaj bo, kaj bo? — Imel pa je modro, pobožno ženo. Ta je ostala bolj mirna. Necega dné se je pa tudi ona černo držala. Mož jo vpraša: kaj pa ti je? Pa ni dobil odgovora. Ko le še sili vanjo, mu pové žena: „O, tako žalostne sanje sem imela nocoj po noči. Sanjalo se mi je, da je Bog umrl. Tak lep pogreb je bil. Angelci so mu svetili in vence nosili. In jaz sem bila tako žalostna, da je moral umreti celo Bog.“ „Beži, beži — jo okrega mož. — To so neumnosti, kako ti bo Bog umrl.“ Tu prime žena moža vesela za roko. „Ali res, ali res ni Bog umrl? Tedaj stari Bog še živi?!“ Mož se ženi čudi, ali se ji meša, ali kaj. — Tedaj pa žena še bolj možato nastopi: „O, če je to res, da tisti Bog, ki naju je živel 40, 50 let — še živi, potem se nama res ni treba tako kislo držati. Skrbel je za naju, ko sva še bila otroka, in skrbi sedaj za najine otročiče; nikar ne delajva greha in ne zaupajva tako malo v milega Boga!“ — Možja je bilo sram. „Vidim — pravi — da si ti boljša ko jaz, v prihodnje nočem tako obupovati.“

Da, preljubi v Gospodu, stari Bog še z m e r a j ž i v i!

Ali more žena pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilila sinu svojega telesa? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe! — tako govori Gospod po preroku Izaiju. (49. 15.)

Ob škotskem obrežju se je nekoč v hudem morskem viharju razbila ladija. Nekaj potnikov se je rešilo na čoln, pa tudi čoln se je potopil. Ljudje so pač z brega videli nesrečo, pa pomagati niso mogli. Še le čez teden dni so dospeli do morske pečine, kamor je bilo razljučeno morje vrglo kos razbite ladje. In na tem lesovju so našli mrtvo mlado ženo, ki pa je imela še živo dete na prsih. Rešila si je sicer bila življenje, a na otočiču ni bilo hrane. Spoznala je, da mora tukaj umreti. Kaj naredi ljubeča mati? Z žebljem si je naredila na prsih rano, da je dete srkalo lastno materino kri. Mati je umrla, a dete je rešila. O junaška materina ljubezen, ki je bila pripravljena toliko storiti za ubogo dete!

In vendar pravi sv. pismo: „Če bi te tudi mati pozabila, jaz te ne bom pozabil.“ *Kakor prašek na tehtnici je pred teboj vesoljni svet, in kakor kaplja jutranje rose, katera na zemljo pada. Pa vseh se usmiliš, ker vse premoreš, in ljudem pregledaš grehe za pokore voljo. Ljubiš namreč vse, kar je, in nič tega ne sovražiš, kar si vstvaril, ker nisi nič iz sovraštva vstvaril ali napravil. Kako bi pa moglo kaj obstati, ako bi ti ne hotel? Ali se ohraniti, če bi ti ne veleval?* (Modr. 11, 23 - 26.)

Dà, velika je ljubezen matere in očeta, še večja je ljubezen vseh mater in očetov skupaj na zemlji; še večja vseh mater in očetov, ki so kedaj živeli in bodo še živeli. Toda vsa ta ljubezen je le majhna iskra proti tisti ljubezni, katero ima nebeški Oče do svojih otrok na zemlji. Kdo je vsadil starišem v srca ono nagnenje do otrok? Bog sam! Torej mora tudi on ljubiti, ne iz merno ljubiti svoje stvari na zemlji. Nihče ne more dati, česar sam nima.

In če bi prišel lačen otrok k svojemu očetu, ki drži v roki hleb kruha, in ga prosi ponižno: „Oče, lačen, prosim kruha, prosim mrvico kruha!“ — ali bode oče zaklenil kruh v miznico in spodil otroka venkaj, da nasloni glavico na zid, in milo joče, ker je lačen. Oh, oče tega ne bo storil!

In ti misliš, če prosiš nebeškega Očeta: Oče naš, daj nam danes naš vsakdanji kruh — da bo Bog rekel: Nočem dati! O le spomnite, kako lepo je govoril naš Odrešenik o skrbni previdnosti nebeškega Očeta.

III. Pa vendar tolikrat manjka kruha — poreče kedo — kako pa to?

Prvič — ni zmeraj res, da bi tako manjkalo kruha. Velikrat hočemo le preveč kruha imeti — le bogati biti, tako da bi se kar oteпали s kruhom. Če tudi je toliko ljudi na zemlji, jih gotovo vendar za lakotjo umrje najmanj. Primeri pa se, da umrjó posamezne osebe za lakotjo — primeri se, da pomrje ljudi na tisoče in tisoče, kakor n. pr. v Indiji pred malo leti. Taka lakota je bila v naših krajih leta 1817.

Kdo je kriv lakote in pomanjkanja? Dvoje je mogoče. Lakoto ali pripusti Bog, ali smo jo po krivi sami.

a) Sami...!

1. Če nočemo pridno delati, in se v mladosti ničesa učiti. „Kdor ne dela, naj tudi ne jé!“ Delo je ključ do one skrinje, v katero nam je Bog shranil kruha. Lenuhi in zapravljivci naj se ne pritožujejo, da nimajo kruha. In vendar so ti navadno najbolj sitni berači.

2. Sami smo krivi, če zapravljamo... Marsikateri zvrča krivdo na vse drugo, le sebe ne vidi...

a) Koliko gorja in koliko stradanja je krivo nesrečno žganje! Bog nas ni učil prositi: Daj nam — vsakdanje žganje, marveč vsakdanji kruh! Vsak, kdor količkaj ljubi slovenski narod, moral bi povsod zatirati hudičevi šnops. Očetje, ki ste vpisani v družbo treznosti, bodite v spodbudo svojim sinovom, da se ne vdajo žganjepitju.

b) Ravno tako je čez merna gizzdavost tisti molj, ki razjeda kruh družinam. V Ljubljani je šla na sprehod mlada gospodičina s svojo mamo. Na sprehodu toži hčerka materi: „O mama, jaz sem tako lačna!“ — „Molči, molči, ljuba moja, pa imaš novo obleko!“ — odgovori mati.

3. Sami smo krivi, če ne spoštujemo Gospodovih dní, in jih onečastujemo z nedeljskim delom, ali pa še celo s plesi.

Znan je pregovor: „Kjer se veliko pleše, tam se kmalu vse zapleše.“ Na nekem misijonu so rekli gospod misijonar: „Ples je hudičev kolovrat, na katerem hudič prêde. S prva prede nit, nazadnje sprede vriv, s katero plesalko in plesalca potegne v pekel.“ In Bog naj blagoslovi hiše, v katerih tak kolovrat posojujejo hudiču!?

4. Krivi smo sami, če preveč na svojo pest delamo in v svojem napuhu menimo, da blagoslova božjega potreba ni.

5. Krivi smo sami, če pregrešno živimo, in se za svojo dušo nič ne menimo. Kristus pa je rekel: *Skrbite najprej za božje kraljestvo, vse drugo vam bo privrženo.* Velikrat nam Bog zato ne dá, ker za božje kraljestvo nič ne skrbimo. V stari zavezi je Bog obljubil Izraelcem ves svoj blagoslov, če bodo njegove zapovedi spolnovali — če pa ne, je rekel: „Dal vam bom zemljo kakor bron.“ Bog sicer daje solncu sijati na dobre in hudobne, a kedar postane mera naših grehov polna, tako da se norčujemo iz dobrotljive roke božje, ki nam je rezala belega kruha, ne čudimo se, da nazadnje ne dobimo črnega.

b) Res pa je, da lakote in pomanjkanja nismo zmeraj mi sami krivi. Pride lahko nesreča, bolezen, ogenj, slaba letina, ali naenkrat propade tovarna in tako odpade zaslužek: to so stvari, katere ima Bog v oblasti. Bog ni nikamor zapisal, da nobeden ne bo umrl za lakoto. Če bi Bog dal to zagotovilo, potem bi pa nobeden ne hotel delati. Lakota je ena izmed šib božjih, za katero včasih Bog prime, kedar se mu zdi primerno. Zato prosimo v litanijah: Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod! Tukaj ne smemo pozabiti, da naše telo in naše življenje še ni vse: glavno je duša in naše zveličanje. In sv. pismo povdarja tako modro: *Kogar Bog ljubi, tega on strahuje, in tepe vsacega, katerega je vsprejel za svojega otroka.*

Vse to nas uči, da je Bog naš neskončno dobrotljivi, po tudi neskončno pravični oče. Zato moramo z zaupanjem, pa tudi s ponižnim strahom moliti: *Oče naš, daj nam danes naš vsakdanji kruh!*

Daj nam — ne samo meni — ampak *nam*, tudi sosеду, tudi prijatelju, tudi sovražniku, tudi ubožcem, tudi bolnikom: zato so tisti, ki imajo, dolžni deliti tistim, ki nimajo. Zato gre po naradni pravici vsakemu delavca toliko plača, da se more živiti. Nobeden ne moli tedaj samo za se, ampak vsak moli za vse.

Potem molimo: daj nam danes! Ne prosimo kar za več let naprej. Bog nam je del pamet, zato je čisto prav, da zmerno skrbimo za prihodnost; pretirane skrbi pa so nespametne, in te

je grajal Kristus sam. Božje oko vedno čuje nad nami, včera
in danes in jutri. On je večen, in ne neha nikdar biti naš Oče.

Torej: *Vso skrb nanj svrnite, ker njemu je skrb za vas.* Amen.

J Mikš.

Spomin vernih duš.

Za katere rajne smo posebno dolžni moliti?

S kakršno mero bote merili, s tako se vam bo odmerilo. Mat. 7, 2.

Če žaluje ljubljena mati v hiši, če solze v njenih očeh spričujejo, da se jej je prigodilo kaj neprijetnega, tedaj se dobri otroci radi zbirajo krog nje ter sočutno poprašujejo po vzroku njene žalosti. — Danes, predragi v Gospodu! pa se je najboljša pozemeljska mati — sv. cerkev — oblekla v znamenja žalosti. Nobe-nega kinča ni v hiši božji, bele sveče na oltarju so zamenjene z rdečimi, duhovniki opravljajo sv. opravila v črni obleki in žalostnih psalmov tužni glas se razlega po svetih prostorih. Vse spričuje veliko žalost sv. cerkve. Kot zvesti njeni otroci, kot verni kristjani smo se zbrali v tej uri na tem sv. mestu, da preišljujemo ter se podučimo o vzroku te materine žalosti. In v materinem imenu vam jaz kot namestnik sv. cerkve odgovorim: *Objokujem svoje otroke, in se ne dam potolašiti zavoljo njih, ker jih ni več.* (Jer. 31, 15.) Od tod moja žalost, ker sem v teku enega leta zgubila spet premnogo otrok, deloma dobrih, deloma slabih. Žalujem za dobrimi, ker jim je s smrtjo prikrajsan čas za čednosti in dobra dela, objokujem hudobne, ker jim je odvzet čas poboljšanja in pokore.

Kakor pa žalujoči materi nič ne pomaga, če otroci sicer izvejo vzrok njene žalosti, ako pa nič ne storijo v njeno olajšanje in tolažbo, ravno tako tudi ne bi bilo zadosti, ako mi sicer izvemo povod današnje žalostne slovesnosti, ako pa ne bi bili pripravljeni tudi pomagati in tolažiti one nesrečne, na koje nas današnji dan sosebnost spominja. To storimo, če za nje molimo, sv. maše, odpustke in sv. obhajila darujemo, ali če opravimo mesto njih kako drugo dobro delo. Sv. maše darovati ali se obhajati za rajne vsak dan nimate priložnosti, katero drugo delo usmiljenja za nje darovati vam včasih brani čas ali stan. Pač pa ga ni,

ki bi svojim rajnim mogel kedaj odreči dar svoje molitve. Zato pa hočem v tej uri z vami govoriti o molitvi za rajne, ter vas opomniti, za katere rajne ste zlasti dolžni moliti.

1. Kot katoliški kristjani smo dolžni moliti za vse verne kristjane, za žive in mrtve, zlasti pa za poslednje, ki si sami več pomagati ne morejo. Sv. vera nas namreč uči, da smo vsi verni kristjani, živi in oni, ki so v milosti božji umrli, med seboj združeni, kakor udje enega telesa, kojega glava je Jezus Kristus sam. *Ali ne veste, da so vaši udje Kristusovi?* (I. Kor. 6, 15.) vprašuje sv. apostol Pavel. Naši telesni udje so pa med seboj tako tesno združeni, da vsak izmed njih občuti tudi drugega bolečino, dokler se po njih staka naša kri. Kot verni kristjani smo združeni tudi mi po vezi presv. Rešnje Krv Kristusove. Zato moramo tudi mi čutiti vsako bolečino naših soudov na duhovnem telesu Kristusovem, ter jim radi pomagati. *Če en ud kaj trpi, vsi udje z njim trpé, in če se poveličuje eden, veselijo se z njim vsi udje.* (I. Kor. 12, 26.) Zato pa moli duhovnik pri vsaki sv. maši za vse verne kristjane in se pri spominu za rajne spominja vseh vernih duš. Zato se v molitvah po litanijah vseh svetnikov spominjamo „vseh vernih kristjanov, za katere se je edinorojeni Sin božji, naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus voljno grešnikom v roke dal in je tudi svojo drago kri na lesu svetega križa pretil“, ter vseh, katere Bog iz vere in dobrih del so svoje spozna, kateri so še pri življenju ali so se že iz tega sveta ločili.“

Kakor pa mladika odrezana od vinske trte ne dobiva od nje več potrebnega soka, ker ni več v zvezi z njo, in kakor človeški ud odsekan od telesa ne prejema več od istega za življenje potrebne srčne krvi, tako tudi kristjan, ki se imenoma ali vsled zanemarjenja svojih krščanskih dolžnosti loči od sv. cerkve, nima več zveze z njo, ter ni več deležen njenih duhovnih zakladov. *Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako ne ostanete v meni,* (15, 4.) uči Kristus Gospod. In če tak kristjan, — odpadnik — umrje z znamenji trdovratnosti, se za njim ne more služiti nobena sv. maša, ter ne opraviti očitna molitev. Kajti po besedah svetega Ciprijana po smrti „ne more imeti Boga za očeta, kdor v življenju ni imel sv. cerkve za svojo mater“.

Moliti smo dalje dolžni za rajne dobrotnike, in ker so duhovne dobrote veliko imenitnejše, nego telesne, zato se moramo pred vsemi drugimi v svojih motivah spominjati svojih duhovskih dobrotnikov ter moliti:

2. za svoje rajne dušne pastirje.

Kdo pač zamore prešteti vse duhovne dobrote, katere nam v svojem življenju deli le en sam duhovnik?

a) z o z n a n j e v a n j e m b o ž j e b e s e d e. Ko bi bilo mogoče, zapisati vse besede, kolikor jih v svojem življenju izpregovori duhovnik v poučenje vernih na prižnici, v spovednici, v šoli, kako velikanska knjiga bi pač to bila! Seveda v knjigi večnega življenja so vse natančno zapisane, ter bodo kedaj razodete vsemu svetu v čast dobrim dušnim pastirjem. Naj bi le bile zapisane tudi v vaših srcih v spodbudo vaše hvaležnosti!

Veliko dobroto nam skazujejo duhovniki v življenju b) z d a r i t v i j o s v. m a š e. Koliko sv. maš pač v svojem življenju služi že en sam duhovnik! Kolika dobrota za nas je vsaka sv. maša, to spozna na blizo le tisti, ki je o neskončni vrednosti najsvetejše daritve in o njenih sadovih dovolj poučen. O vsaki sv. maši veljajo gledé na njeno neskončno vrednost prekrasne besede sv. Lavrencija Justiniana, ki piše: „Nič ni imenitnejšega, nič koristnejšega ter očem božjega veličastva dopadljivšega, nego daritev sv. maše. . . . V trenutku sv. daritve se odprejo, kakor smemo upati, nebesa, angeli se čudijo, hvalo pevajo izvoljeni, radujejo se pravični, obiskujejo se jetniki, oproščajo uklenjeni, žaluje pekel ter se v duhu veseli sv. cerkev.“ Tolika je vrednost vsake sv. maše. Vsak duhovnik pa se pri vsaki sv. maši spominja vseh vernih kristjanov, ter je vsak župnijski predstojnik dolžan ob nedeljah in praznikih celega leta posebej za svoje župljane darovati sv. mašo. Ali ni to za vas neprecenljiva dobrota? Kolikokrat se tebi, predragi, zgodi, da se pri najboljši volji ne moreš udeležiti nedeljskega sv. opravila, ali ti ni potem v veliko tolažbo zavest, da pri najsvetejši daritvi nisi pozabljen? Ali bi bilo pa potem pravično, ako se ti svojih rajnih duhovnikov ne bi spomnil z enim očenašem?

Duhovniki vam pa v svojem življenju c) delijo tudi s v e t e z a k r a m e n t e. Ni ga v fari človeka, ki bi moral ubogati tako na mah, kakor duhovnik, kadar kdo od njega opravičeno zahteva duhovske tolažbe. Nobena noč mu ne sme biti pretemna, nobena zima prehuda, nobena pot preslaba, ne bolezen preostudna

in prenevarna, kadar ga k sebi poželi tudi najbolj oddaljen bolnik. In med tem, ko mora biti za vse druge postrežljiv in vselej pripravljen, si mora osamljen duhovnik gostokrat sam prav daleč po drugih župnijah iskati duhovskega tolažila. Sodite tedaj sami, predragi! ne zasluži li on, ki je bil pripravljen svoje življenje v nevarnost postaviti, kadar jo to terjala skrb za vaše zveličanje, ne zasluži li on, da se ga po smrti hvaležno spominjate, ter včasih zanj darujete kako sv. obhajilo ali sv. odpustke?

Ljudje navadno tako težko pozabijo in neradi odpustijo, če jih je kedaj v svojem življenju po svoji dolžnosti posvaril ali nekoliko ostreje opomnil njih dušni pustir; da so pa iz njegovih rok prejeli brezštevne dobrote, to tako radi pozabijo. Posnemajte, predragi v Gospodu! v tem radi sv. cerkev, ki vas tako lepo napeljuje k hvaležnosti do rajnih duhovskih dobrotnikov, ko se v svojih opravilih za rajnimi še prav posebno spominja umrlih dušnih pastirjev v prelepi mrtvaški molitvici, ki se glasi: „O Bog, ki si med apostolskimi mašniki svojega služabnika N. ovenčal z duhovsko častjo, dodeli mu, te prosimo, da bo tudi prištet njih večni tovarišiji.“ Ne hodite nikoli mimo groba svojega duhovnega očeta, da mu ne bi voščili večnega pokoja, in pridite njemu, ki morda ravno zarad vas tamkaj trpi, na pomoč z raznimi tolažili sv. cerkve.

3. Moliti ste dolžni vi, ljubi otroci, za svoje rajne starše. Ko bi me kdo vprašal za kako prav kratko slovensko ime, ki pa neizmerno veliko pomeni, mu jaz poleg božjega imena ne bi vedel imenovati pomenljivejših, nego sta imena oče in mati. Saj je ta dva imena visoko cenil že naš božji Zveličar, zato je svoje apostole učil, da z imenom Oče začenjajo najlepšo molitev, ter je s pomenljivim imenom mati počastil preblašeno devico Marijo, ko jo je v svoji oporoki na križu izročal svojemu ljubljencu Janezu. In v resnici je s sedmerimi črkami teh dveh imen izrečeno celo morje dobrot. Saj so starši naši prvi in zadnji dušni in telesni dobrotniki zemeljski. Koliko si pač morajo dobri roditelji otrokom na ljubo odreči na zemlji ne le v telesnih, temveč tudi v dušnih zadevah. Kolikokrat bi mati rada pobožno molila, pa jo motijo otroci, bi rada šla k službi božji, pa mora doma paziti na deco. Marsikateri oče bi rad dajal vbogaime, bi rad dobrotne namene podpiral, pa mora ves zaslužek obrniti v to, da svojim otrokom preskrbi hrano in obleko. Dokler otroci pri starših živijo, ter jim brez lastne skrbi vse gre po volji, dotlej

navadno premnogih dobrot, koje jim delijo skrbni starši, ne znajo po vrednosti ceniti. Da bi jih pač, spoznali in prav cenili vsaj po njihovi smrti! Zato pa ljubi otroci! naj le tečejo danes iz vaših oči obilne solze hvaležnosti, ko bote v pobožno molitev vtopljeni klečali na grobeh svojih rajnih roditeljev. Ne sramujte se očitno moliti za nje, saj so tudi oni v svojem življenju brez sramu za vas mnogo storili in žrtvovali. Danes ali jutri zadene tudi vas rajnih staršev britka osoda. Kako bi vam bilo pri srcu, ako najdete tam v vicah še svoje starše, ki morajo znabiti ravno zavoljo vas trpeti tako dolgo in ki vam utegnejo očitati, češ že davno bi bili rešeni, naj bi nam le vi v življenju bili raje pomagali.

4. Pa tudi starši morate moliti za svoje otroke. Britko je sicer, če umrjejo otroku ljubljene starši, nikdo na svetu mu jih več prav nadomestiti ne more. Pa še bolj žalostno je, če morajo starši jokati na grobu svojega otroka, ki bi imel biti svetloba njihovih oči, palica njihove starosti, tolažba njihovega življenja, upanje njihovega saroda. (Tob: 10, 4.) Gotovo bo tudi danes marsikatera od žalosti sklonjena mati, ter marsikateri v britkosti osiveli oče jokal na grobu dragega otroka. Užaljeni starši, le ne pozabite s solzami družiti tudi goreče molitve za svoje pokojne otroke! Marsikaj ste morebiti pri njih zamudili, premalo skrbeli za njihovo odgojo, jih preslabo vadili v pobožnosti, jih preredko in premehko opominjevali, jih morda celo pohujšali, jim spregledavali njihove napake ali molčali k hudobijam njihove mladosti. Zavoljo tega zdaj tam hudo trpijo in kličejo k vam: *Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi starši, ker roka Gospodova nas je sadela.* (Job 19, 21.) Bilo bi pač prestrašno, ako bi razen drugih bolečin vaše otroke še mučila grozna zavest, da so pozabili na nje lastni starši.

5. Molili naj bi tudi vi botrinci za svoje k r s t n e i n b i r m a n s k e b o t r e. Če so starši božji namestniki ter botri namestniki staršev, tedaj so namestniki božji tudi botri in za svojih botrinec časni in večni blagor pred živim Bogom odgovorni. Vsled tega razmerja pa tudi botrince do njih botrov vsaj po nekoliko vežejo vse iste dolžnosti, koje so otrokom do njih staršev zapovedane in je potemtakem tudi botrinec dolžnost za svoje botre zlasti za rajne moliti. Lepa in pomenljiva je po nekaterih slovenskih krajih stara navada, da otroci svojim botrom mesto drugega pozdrava poljubijo roko, kadar se snidejo z njimi. Je pa

tudi v resnici vse naše hvale vredna ista roka, ki nas je podpirala v onem slovesnem trenutku, ko smo v sv. krstu bili sprejeti med otroke božje ter v sv. birmi potrjeni v boju pod zastavo Kristusovo. Veliko bolj pa še zasluži našo molitev ona duša, ki je mesto nas zastavila poročstvo žive vere ter krščanskega življenja.

6. Molite drug za drugega, vi zakonski ljudje. Ne pozabi ti mož svoje rajne žene, ti žena svojega pokojnega moža. Spominjajte se zlasti danes obljube, koju ste storili pri oltarju, ko ste si v prisego zakonsko podajali svoje desnice. Ko je duhovnik blagoslovil vaš zakon, vprašal vas je poprej, je li ste pripravljeni skleniti zakon po postavi sv. cerkve? Jeli ste pripravljeni in voljni skupaj živeti v medsebojni ljubezni ter do smrti zvestobi? In vi ste trojno vprašanje duhovnika poročevalca potrdili s prisego. Toda kolikokrat ste bili krivi, da je vaš zakonski tovariš, ki zdaj v grobu počiva, prelomil to prisego, ter se s tem hudo pregrešil. Spovedal se je morda svojih zakonskih pregreškov, a premalo dobrega je storil, da bi zbrisal tudi kazni, zaslužene z zakonskimi grehi, ter „ne more poprej iz ječe vic, dokler ni poplačan zadnji vinar“. Zato pa, udovci in udove, ne pozabite danes, kaj da tudi vas v kratkem čaka. Morda bodo tale usta, ki vas danes nagovarjajo k usmiljenju do vaših rajnih zakonskih tovarišev, jutri že vam zapela mrtvaško slovo, in mi boste že vi v kratkem hvaležni, ako bom druge opominjal, moliti za pokoj vaših duš. Merite torej danes s tako mero, s kakršno želite, da se jutri odmeri tudi vam.

7. Še nekoga moram danes priporočati vaši molitvi. Spomnite se danes še posebej tistih duš, ki so od vseh najbolj pozabljene, dasiravno pomoči nujno potrebne. Koliko ljudi umrje vsak dan, za koje nikdo očenaša ne zmoli! Koliko jih trpi leta in leta v vicah brez vsake pomoči, dasiravno bi bile veliko poprej rešene, naj bi se jih le včasih kdo spomnil v molitvi. Sveta cerkev tudi teh od vsega sveta pozabljenih svojih otrok v svoji skrbi ne prezira. Zato je vpeljala in z odpustki (100 dni) obdarovala prelepo molitvico za umirajoče, v kateri se spominja tudi najbolj pozabljenih otrok in ki se glasi: „O premili Jezus, ki duše ljubiš, prosim Te po smrtnih britkosti Tvojega presvetega Srca in po bolečinah Tvoje brezmadežne Matere, očisti v Svoji krvi grešnike celega sveta, ki zdaj umirajo ali bodo še danes umrli! Srce Jezusovo, ki si tudi prestalo smrtne britkosti, usmili

se vseh umirajočih.“ Kako koristno bi bilo to zlato molitvico dostavljati svoji večerni molitvi, kolikim pozabljenim bratom in sestram bi s tem pomagali v smrtnem boju, ter jim krajšali trpljenje v čistilišču!

Pobožna misel je, da verne duše že, dokler so v vicah, z molitvijo hvaležno poplačujejo vsako dobro delo, ki se stori jim v rešenje. Sv. Katarina iz Bologne pravi, da je mnoge milosti, koje si je od Boga sprosila, zadobila le na priprošnje vernih duš. In papež Hadrijan IV. piše: „Kdor za verne duše v vicah moli z namenom, jim pomagati, jih prisili k hvaležnosti in nasprotni pomoči.“ Koliko bolj se bodo pa šele spominjale svojih dobrotnikov, ter jim stoterno povračevale sleherno pomoč, kadar pridejo pred božje obličje. Zato pa molimo radi za verne duše pri vsaki sv. maši ter pri svojih vsakdanjih molitvah, spominjajmo se jih pri sv. obhajilu in z zaslužljivimi deli. Skrbimo v prvi vrsti za svoje duhovske in telesne dobrotnike, za svoje krvne in duhovne sorodnike; ne pozabimo pa tudi onih, ki niso bili z nami v nobeni ožji zvezi, ki pa trpijo brez vse pomoči. Storimo včasih kaj dobrega za vse verne duše sploh, ter prepustimo materinem Srcu Marijinemu, naj zaklad zasluženja naših dobrih del med vse trpeče duše razdeli po svoji materinski ljubezni. Tako si bomo pripravili prijateljev, ki nam bodo na smrtni postelji tolažniki, v vicah pomočniki ter mogočni zagovorniki pred sodnjim stolom pravičnega Sodnika. S kakršno mero namreč merimo, s tako se nam bo odmerilo. Amen

J. Rotner.

Petindvajseta nedelja po Binkoštih.

Prilika o dobrem semenu in ljuliki.

Nebeško kraljestvo je podobno človeku,
ki je dobro seme vsejal na svojo njivo.

Mat. 13, 24.

Mesto Kafarnaum si je Gospod zbral za svoje stalno prebivališče, dokler je bival in učil večinoma le v Galileji. To mesto je razmeroma videlo največ Jezusovih čudežev, slišalo največ njegovih pridig, pa je vkljub temu ostalo za Jeruzalemom najbolj neverno. Ni čuda, da je Gospod srdeč se pri neki priliki nad

s l a b e. *Nikar, pravi Zveličar, da kje ljuliko poberaje š njo vred tudi pšenice ne porujete.*

a) Ko bi namreč Bog vsako ljuliko, ki se pokaže na njegovi njivi, dal sproti izrupati, bi njegovi hlapci, angeli, božji namestniki, in smrt izruvali tudi dostikrat pšenico: zakaj, kar je danes ljulika, more biti jutri pšenica, seveda ne v kraljestvu narave, pač pa v kraljestvu božje milosti. Z božjo pomočjo more človek tudi iz največjega grešnika postati pravičen pred Bogom. Ni li iz Savla, sovražnika Jezusovega, postal Pavel, izvoljena božja posoda? Ni li Marija Magdalena, velika grešnica prej, velika svetnica sedaj? Ni li sv. Avguštin sedaj biser sv. cerkve, potem ko se je vsled molitve svoje svete matere spreobrnil?

Ne velikega Pavla, ne slavnega Avguština, ne izredne spokornice bi sv. cerkev ne imela sedaj, ko bi jih bil Bog iztrebil izmej pšenice, ko so bili še ljulika mej njo. Seveda s tem še ni rečeno, da bi Bog nikoli ne bil izruval ljulike precej, ko se je pokazala; s tem še ni rečeno, da se hudobnežem ni treba bati Boga pred časom poslednje sodbe. O marsikatero ljuliko zadene kazen božja, ko jo najmanj pričakuje; vzgled nam bodita Ofni in Fines, Helijevega sinova, Judež izdajalec, hudodelci, ki jih roka pravice sodnija spravi s sveta, ali pa ki jih Bog naravnost vdari s svojo roko, z naglo smrtjo, ne da bi jim prej dal časa in milosti spreobrnjenja.

b) *Nikar, da kje ljuliko poberaje, š njo vred tudi pšenice ne porujete.* Tudi v tem smislu se razlagajo te besede, da se namreč Bog hudobije posluži kot orodja v izvršitev svojih naklepov pravičnim v prid. Povejte mi, zakaj je Bog prenašal, trpel sovraštvo farizejev do Jezusa? Zakaj je ravno tako dolgo prizanašal ničvrednemu Judežu izdajalcu? Zato, ker so bili farizeji, ker je bil Judež orodje v rokah Boga, ki se ga je poslužil pri odrešilni smrti svojega Sina. In dandanes, zakaj pripušča Bog hudobijo na svetu? Zavoljo čednosti, pa tudi zavoljo hudobije same. Glejte, hudobneži dajejo dobrim priliko, vaditi se v čednostih, n. pr. v potrpežljivosti, ponižnosti, čistosti, ljubezni i. t. d. Vojak, ki nima prilike meriti se s sovražnikom, tudi nima prilike pokazati svojega junaštva. Dobri kristjan, ki mu nihče ne dela ovir pri lepem življenju, ostaja brez krone duhovnega mučeništva, ali bolje brez krone spoznavalcev. Kakor se zlato čisti v ognju, tako se čednost kaže v ognju poskušnje, v ognju trpljenja.

Dalje je Bog neskončno usmiljen, ki noče smrti grešnika, ampak da se spokori in živi. Zato pripušča, da živé dobri s slabimi vkupaj, da jim dajejo dober zgled, jih s svojim lepim življenjem učé, da ni tako težko pošteno, krščansko živeti, in jih tako vendar še reši pogube.

c) Sicer pa zahteva tudi naravni red, da Bog ljulike ne potrebi precej izmej pšenice. Pomislimo le, kako bi bilo na svetu, ko bi se to zgodilo. Ako bi Bog vse grešnike precej po grehu zatrl, koliko ljudi bi pa še ostalo na zemlji? Ali ko bi Bog tudi le s a m o tiste grešnike, ki se nočejo spreobrniti in trdovratno v grehih živé, vzel s sveta, kolika zmešnjava bi bila na zemlji, koliko nesrečnih ljudi bi bilo več na zemlji! Vzemimo, da bi Bog vzel nevernega očeta, ali brezbožno mater, kaj bi bilo z otroci? Ko bi božji sodnik pokončal hudobne predstojnike ali sprijene podložnike, k lika zmešnjava bi bila po državah, deželah, občinah! Vse vezi človeške družbe bi bile zamotane in strgane, s krivičnimi bi bili kaznovani tudi nedolžni.

Glejte kristjani, to so vzroki, zakaj Bog pusti ljuliko rasti s pšenico vred do žetve, zakaj pusti hudobneže z dobrimi vred živeti: namreč dobrim v poskušnjo in zasluženje, hudobnim pa v priliko poboljšanja, vsem vkupaj pa v časni blagor, da se ne razdere na svetu natorni red.

Učimo pa se mi kristjani iz tega božjega raynanja potrpežljivosti v družbi hudobnih in nikoli ne vprašajmo z nevoljo, zakaj pripušča Bog to ali oni hudobijo na svetu, vsled katere morebiti mi sami trpimo škodo. Nič ne odide božjemu očesu, nič se ne zgodi brez njegove vednosti in volje.

Kadar pa bo prišel čas žetve, koncem sveta, tedaj bo Sin človekov, večni sodnik, poslal ženjce, angele, in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vse pohujšanje in tiste, ki krivico delajo, in jih bodo vrgli v peč ognja. Ondi bo jok in škripanje z zobmi. *Takrat se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.*

Razlago svoje prilike je Gospod sklenil z besedami: *Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša.* Hotel je s tem reči: prilike vam nisem povedal za kratek čas, ampak da se ravnate po njej, posebno da v času trpljenja, ki ga vam bodo pripravljali hudobni ljudje, ne pozabite božje previdnosti, ki daje vsem pri-

liko k zveličanju, dobrim z vajo v potrpežljivosti, hudobnim pa z lepim zgledom dobrih.

Kristjani, naj bi ta prilika tudi v naših ušesih našla odmev in nas navdala z zaupanjem v božjo previdnost. Amen.

P. J.

Šestindvajseta nedelja po Binkoštih.

1. Trojno zrno božjih čednosti.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, katero je človek vzel in na svojo njivo vsejal. Mat. 13, 31.

V današnjem evangeliju smo slišali, da je Jezus množicam v prilikah govoril, in brez prilik jim ni govoril, da se je dopolnilo, kar je govorjeno po preroku, ki pravi: *Odprl bom v prilikah svoja usta in bom isrekel skrito od začetka sveta*. Danes jim je zopet povedal priliko o gorčičnem zrnu: *Nebeško kraljestvo itd. Kadar pa zraste, je večje, kakor vsa zelišča in je drevo, tako, da ptice* Ta prilika velja najprvo o sv. katoliški cerkvi; neznamen, majhen je bil njen začetek, polagamo pa se je razširila po vsi zemlji. To priliko pa obrnemo tudi lahko na človeka. Bog sam v svojem neskončnem usmiljenju vse je v naše srce, v našo dušo gorčično zrno, ki naj bi kalilo in se razrastlo v krepko drevo. Katero pa je to gorčično zrno? O tem hočem danes govoriti.

I. Trojno gorčično zrno je Bog vsejal v naše srce: To trojno zrno so tri božje čednosti, ki so podlaga krščanskega življenja: zrno vere, zrno upanja in zrno ljubezni; vsejal pa jih je precej pri našem rojstvu. Sv. vera nas uči, da je človekov namen tukaj na zemlji, Boga spoznati in mu zvesto služiti.

To je večno življenje, da spoznajo tebe, samega, pravega Boga, in Jezusa Kr, katerega si poslal. (Jan. 17, 3.) *Častite in nosite Boga v svojem telesu* (I. Kor. 6, 20.) t. j. častite ga s spodobnim življenjem.

Rekel sem, da je človekov namen na zemlji, Boga spoznavati in mu služiti. Kako ga pa bo spoznaval, ako ne veruje vanj?

Kako mu bo mogel služiti, ako ne upa, da bo dosegel plačilo za svojo službo; kako bi mu mogel zvesto služiti, ako ga ne ljubi? Vera, upanje in ljubezen so tedaj potrebne, da moremo Bogu služiti, krščansko živeti, naprej priti na poti zveličanja. Ker je večno zveličanje zadnji cilj in konec našega življenja in nam je ta cilj in konec od Boga samega zaznamovan in odkazan, smemo in tudi moramo pričakovati od božjega usmiljenja in modrosti, da nam bo z božjo pomočjo tudi mogoče, ga doseči. Glejte, ta pomoč je trojno zrno božjih čednosti, vere, upanja in ljubezni. Že novorojeno dete nosi v srcu to trojno zrno vsejano, le ne zaveda se ga še ne. Kaliti pa začne zrno pri našem prepordu pri sv. krstu. Vendar preteče še dokaj časa pri navadnem človeku, da kal pririje na dan; da se začne očitvidno kazati vera, upanje in ljubezen; rekel sem, da preteče dokaj časa pri navadnem človeku, zakaj zgledov imamo v življenju svetnikov, da so ti že v svojih detinskih letih kazali ljubezen do Boga, kakor n. pr. sv. Dominik, sv. Frančišek itd. Pri navadnem človeku ostane zrno božjih čednosti skrito pod površjem, vsaj do tistih let, o katerih pravimo, da človek pride k pameti. Še-le, ko ga s temi leti začne vezati božja postava, tedaj Bog sam skrbi, da trojno zrno vere, upanja in ljubezni požene krepko bilko, da človek pride k spoznanju, za koga je vstvarjen, zakaj je na svetu. In to doseže Bog na dva načina, namreč 1. s svojim naukom in 2. s svojo milostjo.

1. V svoji sv. cerkvi je Bog postavil učenike, ki naj pomagajo trojnemu zrnu skritemu v otroškem srcu na svitlo in ga odgojé v lepo drevo, ki naj v otroku obudé vero, upanje in ljubezen do Boga. Glejte, ti učeniki so najprvo dobri starši. O spomni se kristjan, očetovih in maternih besed v tvoji zgodnji mladosti! Kolikokrat sta ti tvoj oče ali tvoja mati pripovedovala o ljubem Bogu, o njegovih lastnostih Kolikokrat sta te učila vanj verovati, upati, ga ljubiti? In kar onadva nista mogla ti dopovedati, to so storili tvoj dušni pastir. Bog sam jih je poklical in jim ukazal, naj za trojno zrno vere, upanja in ljubezni, ki jih je on vsejal v tvoje srce, skrbé, ga snažijo plevela, mu prilivajo, ga varujejo škode, nesreče. Ali morda tega niso nad teboj storili? O spomni se tistih let, ko si hodil v šolo! Ali niso tvoj dušni pastir prišli dvakrat ali trikrat v šolo in ti pravili o nebeških rečeh in te učili, zakaj in kako moraš verovati, upati, ljubiti? In ali ni tvoje srce kar gorelo v veri, upanju

in ljubezni, ko so ti prav živo pripovedovali o ljubem Jezusu, koliko je za nas storil, in kako še skrbi za nas? Pozneje, ko si odrasel, in že davno zapustil šolske klopi, kolikokrat si v cerkvi slišal in še slišiš, kako te tvoj dušni pastir učé in utrjujejo v veri, krepijo v upanju, vžigajo v tebi ogenj ljubezni do Boga in bližnjega?

Ali niso tvoj spovednik ravno tega storili, ali se ne prizadevajo vselej, ko greš k spovedi, da bi te pripravili na pravo pot in ohranili na njej, kar pa je le mogoče, ako zopet oživi v tebi vera v Boga in njegove zapovedi ter prepovedi, upanje v plačilo, pa tudi strah pred kaznijo; ljubezen do Boga in bližnjega? Glej in kar ti trije ne morejo doseči, namreč starši, dušni pastirji, spovedniki, to spopolnuje Bog sam s svojo milostjo.

2. Verska resnica je, da ne moremo iz lastne moči nič dobrega za nebesa storiti. *Zakaj ne tisti, ki sadi, tudi ne tisti, ki zaliva je kaj, ampak Bog, ki rast daje;* pravi sv. Pavel. In na drugem kraju piše: *Takšno saupanje imamo po Kristusu v Boga, ne kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša smožnost je iz Boga.* (II Kor. 3, 6) Tisti, ki je človeku v srce vsadil trojno zrno božjih čednosti, pomaga tudi s svojo milostjo, da se to zrno razvije v lepo drevo krščanskega življenja, saj pravi sv. Pavel: *Zanesem se na to, da, kateri je sačel v vas dobro delo, ga bo tudi dokončal.* (Filip. 1, 6.) Zato razliva Bog v obilnosti svoje milosti nad dušo in ji večkrat govori in jo opominja k veri, upanja in k ljubezni, ki so podlaga zveličanja. Deli ji pa te milosti posebno v sv. zakramentih.

Dosedaj smo videli, kako je Bog človeku vsadil v srce trojno zrno vere, upanja in ljubezni. Pri rojstvu, pri sv. krstu je padlo to zrno v našo dušo, in Bog ga je gojil s svojimi nauki in milostmi.

Kaj bi bili brez sv. vere? Neverniki, ki bi taval v dušni temi, kakor še dandanašnji toliko milijonov ljudi, ki ne poznajo Jezusa. Kaj bi bilo naše srce brez upanja po boljšem življenju, ko mora človek toliko žalosti, revščine, bridkosti prestati na zemlji? Kaj bi bilo naše srce brez ljubezni? Ljubezen veže človeka s človekom, ljubezen veže človeški rod z Bogom; brez ljubezni bi bili ljudje divja zverina, eden drugega bi se bali, brez ljubezni bi bili kakor kamenje mrtvi; brez ljubezni bi bili neodrešeni in pogubljeni, ker le ljubezen nas je rešila, *sakaj Bog je svet tako ljubil . . .*

O bodimo tedaj Bogu hvaležni noč in dan, da je vsadil v naša srca trojno zrno vere, upanja in ljubezni. Pokažimo pa svojo hvaležnost Bogu s tem, da skrbimo, da se bo to zrno razrastlo v krepko drevo.

II. Gorčično zrno v današnjem sv. evangeliju je močno rastlo: *To zrno je sicer najmanjše* Kakor to zrno, tako naj tudi trojno zrno naše vere, upanja in ljubezni zraste v krepko drevo. Kaj se pravi to? Kristjanova vera, upanje in ljubezen bodi velika, močna.

1. Velika, močna bo naša vera, ako verujemo iz celega srca. Vera, ki dvoji, vera, ki se maje, ki ima razne pomisleke, vera, ki taji, kar ne dopada, to ni nikaka močna, velika vera, ampak slaba, umirajoča. Le tedaj zraste iz gorčičnega zrna vera v veliko drevo, ako človek veruje iz celega srca, in to ne samo posamezne reči, ampak ves katoliški nauk, kakor ga sveta cerkev uči in razlaga. Le tedaj je ta vera močno drevo, ako je človek pripravljen za vsak stavek krščanskega nauka dati življenje in premoženje, kakor so to storili mučeniki za sv. vero. Dandanašnji za to sicer ni lahko priložnosti, vendar je pa povsod prilika potegniti se za sv. vero, ako jo brezbožneži napadajo, zaničujejo njena določila, njene služabnike. O kako slaba je tvoja vera, ako jo skrivaš pred svetom, ako te je sram, da bi te ljudje imeli za pobožnega, ali ako se morda kar naravnost družiš s slabimi ničvrednimi ljudmi, ki zabavljajo čez papeža, škofa, duhovnike, ne hodijo v cerkev, se norčujejo iz sv. zakramentov. Slaba je tvoja vera, ako nasproti takim širokoustnežem molčiš, ker se bojiš jim zameriti, ali ker se bojiš, da zgubiš dobiček v krčmi, prodajalnici, pri kupčiji, če jim pokažeš v besedah in djanju, da se ne strinjaš z njimi. O, ako je tvoja vera taka, tedaj je gnjilo drevo, ni za nobeno rabo.

Le tedaj boš pokazal, da je tvoja vera močna, ako se krepko potegneš zanjo, ne glede, ali se komu zameriš ali ne, ako se vstaviš zabavljanju čez vero in cerkev in po svoji moči skrbiš, da se v tvoji hiši, v tvoji družini, pa tudi v tvoji soseski ohrani krščansko življenje.

2. Rekel sem, naj bo kristjanova vera močna, velika; močno in veliko pa mora biti tudi njegovo upanje. Močno pa je upanje, a) ako človek vse svoje upanje stavi v Boga. Zgled tacega upanja je pobožni Job: *Tudi ako me Gospod umori, hočem vanj upati!* (13. 15.) Zgled tacega upanja nam

daje kralj David, ko pravi: *V Bogu je moje zveličanje in moja slava je Bog, ki pomaga, in moje upanje je v Bogu.* (Ps. 61, 8.)

Sv. Pavel pravi: *Bog, ki nas je iz toliko nevarnosti rešil in rešuje: v katerega zaupamo, danes bo tudi še reševal* (II. Kor. 1, 10.) Vse naše upanje stavimo tedaj v Boga: upanje, da nas bo on vodil, upanje da nam bo dal, kar potrebujemo za časno življenje; upanje, da nam bo po svojem neskončnem usmiljenju odpustil naše grehe; upanje, da nam bo dal milost njemu do konca zvestim ostati, upanje srečne smrti in srečne večnosti.

Ako gojimo v svojem srcu to upanje, tedaj je naše upanje res močno drevo; še prav posebno pa se pokaže to *b)* v težavah našega življenja. Kakor zlato v ognju, tako se kaže naše upanje v trpljenju: Močno, trdno je upanje tistega človeka, ki ne obupuje in ne godrnja nad božjo previdnostjo v britkostih, v nesrečah, ki kliče s psalmistom: *Moj Bog, v tebe zaupam, ne osramoti me.* (Ps. 21. 2.)

3. Pa tudi naša ljubezen naj bo velika, močna. Velika in močna pa je, ako se *a)* kaže tudi v dejanju. Zveličar pravi: *Kdor moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.* (14. 21.) Močna je tedaj naša ljubezen, ako spolnujemo božje in cerkvene zapovedi, ako se vadimo v čednostih, ako iščemo kraljestva božjega in njegove pravice, ako voljno nosimo svoj križ, ako izvršujemo krščanska dela usmiljenja, duhovna in telesna.

In koliker skrbnejše in zvestejše vse to spolnujemo, toliko lepše raste naše drevo ljubezni, toliko več ima cvetja in sadu.

Še veliko lepše in močnejše se pa razvije drevo naše ljubezni, ako se iz ljubezni *b)* tudi zatajujemo. Pa saj spolnovanje božjih postav samo po sebi zahteva huda zatajevanja samega sebe.

Ako te tvoje oko pohujša... t. j. beži pred grešno priložnostjo, ogiblji se reči ali osebe, ki te vabi v greh, odpovej se službi, dobičku, ki škoduje tvoji duši. Kolikokrat mora kristjan potrpeti krivico, zaničevanje, obrekovanje; vse to so daritve, krvave daritve na oltarju ljubezni. Toda ravno v teh daritvah se kaže prava ljubezen, velika, močna ljubezen.

O ko bi se vendar trojno zrno božjih čednosti razrastlo v lepo, močno drevo! Z božjo pomočjo in našim prizadevanjem je

vse mogoče. Skrbite tedaj, da bote zrno vere odgojili, ojačili zrno upanja in ljubezni. Ako bote te storili, tedaj bodo angeli ob svojem času pobrali sad iz trojnega drevesa in ga položili pred našega sodnika; od njega pa bote prejeli polno, natlačeno, zvrhom potreseno mero plačila. Amen. P. J.

2. Božja beseda — gorčično zrno.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu. Mat. 13, 31.

Nebeško kraljestvo, katero Jezus Kristus v prvi današnji evangeljski priliki primerja z gorčičnim zrnem, pomeni božje kraljestvo tukaj na zemlji ali sv. Kristusovo cerkev. Kakor iz majhnega gorčičnega zrna v jutrovi deželi izraste veliko zelišče, skoraj kakor drevo, tako je bila sv. cerkev tudi v svojem začetku majhna, pa je zmerom bolj rastla, in raztezala svoje veje široko čez vso zemljo, tako da brez števila ljudstev v nji najde svoj mir, tolažbo in zveličanje.

To kraljestvo božje na zemlji ali sv. cerkev je bila pa med ljudmi posebno razširjena z oznanovanjem božje besede. Tako namreč je zapovedal Jezus svojim apostolom: *Pojdite po vsem svetu, in osnanujte evangelij vsem narodom.* (Mat. 28.)

Božja beseda je torej gorčično zrno, iz katerega je izrastlo veliko drevo božjega kraljestva ali sv. cerkve. Pa še v drugih zadevah se dá lahko božja beseda primerjati z gorčičnim zrnem.

Gorčičnemu zrnu je božja beseda podobna I. v svojem okusu, II. o svoji rasti in III. v svoji zdravilni moči, in ravno o tej trojni podobnosti božje besede z gorčičnim zrnem vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije. —

I. Božja beseda je podobna gorčičnemu zrnu z ozirom na okus. Kakošnega okusa pa je gorčično zrno? Gorčično zrno, ako se zgrize, je v ustih ostro, zoprno, speče ali vreže, tako, da se mora kaj sladkega primešati, če se hoče zavžiti. Ali pa ni tudi božja beseda večkrat ostra, zoprna, ali ne speče in ne vreže? Mesenemu človeku je božja beseda le prevelikrat ostra in zoprna, ga speče in vreže; zakaj božja beseda

je, kakor sv. apostol Pavel govori, *beseda od križa*. (I. Kor. 1. 18.) Kaj pa se mesenemu človeku bolj zoprno zdi, kot križ, križati ali zatajevati samega sebe? Božja beseda je res večkrat ostra in vreže, saj se celo v sv. pismu z mečem primerja; tako namreč piše sv. apostol Pavel v listu do Hebrejcev: *Živa je namreč božja beseda, in močna*. (ker Bog izpolni, kar žuga) *in ostrejša ko vsak na obe strani oster meč, in reže do ločitve duše in duha, tudi sklepov in mogga, in rassodi misli in namene srca*. (Hebr. 4, 12.) Božja beseda svarí grešnika, graja njegova hudobna dela ter ga želi pripeljati na pravo pot zveličanja in očistiti njegovo dušo. Svarjenje je pa človeku zoprno in vsaka graja hudega dela človeka speče in vreže, in grešnik silno nerad zapusti privajene slabe navade, in jih ne zatara drugače, kakor le s prav ostrimi in zoprnimi pripomočki. Če meseni človek sliši Kristusove besede o zatajevanju samega sebe, o zatiranju in krotanju svojega hudega poželenja in svojih strasti, če sliši opominjevanje, da naj svoje srce odtrga od pozemeljskih dobrot in grešnih veselíc, če sliši resnobne resnice o smrti, sodbi in peklju itd., reče kot nekdanj judje v Kafarnavmu: *To je preoster nauk; kdo ga more prenašati?* Zato ne mára še celo božje besede poslušati, in se ji odtegne, kjer le more, ker se mu zdi preostra in zoprna, ker ga zavoljo njegovih grehov speče in vreže. (Feliks in Druzila pred sv. apostolom Pavlom!)

Vendar pa tudi gorčična zrna, strta in s sladkimi rečmi primešana, če tudi nekoliko ostra, dobijo prav dober in prijeten okus. Tako tudi božja beseda ni samo ostra in zoprna, kakor se navadno dozdeva posvetnim ljudem, ampak je tudi za vse tiste ljudi, ki so dobrega srca, in ki se želé v resnici spreobrniti, prav prijetna in sladka. *Kako sladki*, tako je rekel kraljevi prerok David, *kako sladki so tvoji izreki mojemu grlu, o Gospod Bog, sladkejši kot méd mojemu grlu!* (Ps. 118, 103.) Kakor čebelica iz cvetlic srca sladki méd, tako dobiva tudi dobri kristjan in spokorni grešnik iz božje besede, iz premišljevanja neskončne dobrote in milosti božje tolažbo in pokrepčanje za svoje življenje in smrt. Taisti izreki in resnice sv. vere, ki napolnjujejo grešnika s strahom, n. pr. o večnem povračilu, pa napolnjujejo srca pobožnih kristjanov z najprijetnišo sladkostjo.

II. Božja beseda je podobna gorčičnemu zrnu tudi v osir rasti. Ako hoče iz gorčičnega semena sčasoma zrasti drevo, mora biti vsejano v zemljo, mora v vlažni

zemlji kaliti in začeti rasti. Videti je, kakor da bi se seme v zemlji popolnoma zgubilo, in vendar sčasoma izraste iz njega drevo. Ravno taka je tudi z božjo besedo; pri mnogoterih priložnostih sejejo sejanci — starši, dušni pastirji, dobri prijatelji, dobre knjige itd. seme božje besede na njivo človeških src; pa dostikrat je videti, kakor da bi bila božja beseda vsa zatrta in da bi vsa zamrla. Lepi nauki, ki jih marsikateri sliši v svoji mladosti, so na videz vsi pozabljeni; zveličanski vtisi, ki jih kak drugi dobi v pridigi, se na videz vsi poizgubijo; vendar pa so taki nauki le v kakem kotičku srca skriti, in v priložnem času se začnejo gibati, človeka napeljevati na pravo pot in ga včasih popolnoma izpreobrnejo. Glejmo na sv. apostola Petra. Po zadnji večerji mu je Gospod Jezus rekel: *Peter, preden bo petelin dvakrat sopeł, boš itd.* Peter je kmalu pozabil na te besede in res svojega Gospode in Učenika trikrat zatajil, preden je petelin dvakrat zapel. Zdaj je Jezus Petra milo pogledal, in Peter se je nato spomnil Gospodovih besedi, in glejte! gorčično seme božje besede je v srcu sv. Petra oživelo, zakaj on je ven šel in je v znamenje svojega resničnega kesanja britko jokal.

In ravno to služi v tolažbo staršem, učnikom in dušnim pastirjem; če je namreč na videz njih učenje, opominjevanje in svarjenje vse zastoj; morda pa vendar ni tako; mogoče, da so njih besede kakor majhno gorčično zrno v kakem kotičku srca skrite, in v svojem času vtegnejo obroditi dober sad. Morda v kaki bolezni ali v kaki drugi stiski in priložnosti se vtegne eden ali drugi spomniti zveličanskih naukov, in vtegne postati ves drug človek; poglejte, iz gorčičnega semena božje besede priraste drevo boljšega krščanskega življenja.

III. Božja beseda je podobna gorčičnemu semenu tudi v ozir zdravilske moči. Star modrijan je trdil, da „gorčično seme očisti možgane, razsvetljuje um in pamet in služi v ozdravljenje kačjega pika.“ Ali ima natorno gorčično zrno res tako moč v sebi, tega ne bomo preiskovali, ampak samo to hočemo premišljovati, da ima božja beseda res tako moč v sebi.

a) Kakor se trdi o gorčičnem semenu, da razsvetljuje in očiščuje možgane, um in pamet, tako se more reči o božji besedi; zakaj božja beseda ali nauk Kristusov daje človeku najbolj jasno spoznanje o Bogu, o volji božji, o cilju in koncu našega vstvarjenja, o stanu človeka po smrti. Pri nas

v naši sv. veri celo le nekoliko poučeni otroci o verskih resnicah več vedó, kot so nekdanj vedeli najbolj učeni neverski modrijani. Božja beseda pri nas vsakateremu razločno pové, kaj ima storiti in kaj opustiti, da bo zveličan.

b) Gorčično zrno so nekdanj rabili zoper kačji pik; tudi božja beseda varuje človeka zoper pik peklenške kače, in ozdravi od njega. Kakor je Jezus sam v svojih skušnjavah peklen-skemu duhu nasproti postavil božjo besedo in s tem premagal skušnjave, tako tudi mi v slehni skušnjavi na božjo besedo — ali vsaj na božjo vsegavednost in božjo pričujočnost mislimo, in to nas bo varovalo zoper pik peklenške kače.

Ako je bil pa človek tako nesrečen, da je bil pičen od peklenške kače ali zapeljan v greh, ga more božja beseda ozdraviti od tega pika. Dá mu spoznanje njegovega nesrečnega stanu, kaže mu pripomočke in pota k ozdravljenju, pripelje ga k pravi pokori, da more zaslišati vesele besede: *Zaupaj sin, hči, tvoji grehi so odpuščeni.*

In tako smo se danes prepričali, da je božja beseda zares podobna gorčičnemu zrnu v ozir okusa, v ozir rasti, in v ozir zdravilske moči. Zategadelj nikar ne zamejutje božje besede temuč poslušajte jo vselej z veseljem in z vso pazljivostjo, pre-mišlujte jo po zgledu preblažene Device Marije v svojem srcu, da izraste iz nje drevo pobožnega življenja in da bote okušali njegov zveličanski sad v sedanjem in v prihodnjem življenju. Amen.

Ź. Kerčon.

Poslednja nedelja po Binkoštih.

1. 0 Antikristu.

Takrat bo velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in je ne bo. Mat. 24, 21.

Sedemindvajset nedelj po Binkoštih je letos, danes je zadnja. — Dolg je teden in vendar 27 tednov — kako hitro je preteklo! — Tako se tudi naše življenje zmiraj bolj bliža koncu, tako pride tudi enkrat konec sveta; zakaj nebo in zemlja bota prešla. — Zato nam tudi cerkev zadnjo nedeljo cerkvenega leta bere evangelij o koncu sveta. — Strašno je bilo pri razdejanju Jeruzalemskega

mesta, še strašnejše bo pri razdejanju sveta. Takrat bo velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in je ne bo! Če nas katera reč more pretresti, spametovati in odvrniti od greha, je gotovo premišljevanje poslednjih reči, posebno razdejanja sveta in vesoljne sodbe. — K temu nas sv. cerkev sama priganja, ker nam današnja nedeljo in prihodnjo prvo adventno nedeljo ukazuje brati evangelij o koncu sveta in o sodbi in ker je celi advent zato postavljen, da bi se pripravljali na prihod Kristusov k naši sodbi, na drugi njegov advent.

Zato hočem tudi jaz danes o koncu sveta in Kristusovem prihodu k sodbi govoriti. Povedal vam bom prvo znamenje, ki bo pred koncem sveta, in ta je: prihod Antikristov. Razložiti vam hočem:

1. Kateri bo Antikrist konec sveta in kaj bo počel.

2. Kateri so antikristi naših dni in kaj počenjajo, in kaj je nam pri tem storiti? — To bo zapopadek današnjega govorjenja.

I. Kdo pa je Antikrist? Kakšen je in kdaj bo prišel? Antikrist se pravi po naše: zoprnik, nasprotnik Kristusov. V tem pomenu je vsak Antikrist, kdor Kristusu nasproti dela, kdor dela greh. — Vendar bo pa zadnje dni pred koncem sveta prišel pravi Antikrist, zaresen človek, ki bo v svoji osebi vse zedinil, karkoli je Kristusu nasproti, in združil v sebi vso hudobijo, kar se je je kdaj zgodilo in zgoditi more. — Da bo Antikrist pred koncem sveta zares prišel, to nam pričajo prerok Daniel (7, 8, 11. cap.), sv. evangelist Janez v skrivnem razodenju (13, 7.), sveti apostol Pavel v 2. listu do Tesaloničanov (2 cap. etc.) in Kristus sam pravi, da bodo takrat vstali krivi Kristusovi in preroki, ki bodo delali velike znamenja in čudeže itd. Sv. Pavel Antikrista imenuje: *človeka greha, sina pogubljenja*, ki se bo ustavljal in vzdigoval čez vse, kar se Bog imenuje in po Božje časti, tako, da bo v tempeljnu božjem sedel in se skazoval, kakor da bi bil Bog. — O Antikristu govore skoraj vsi cerkveni učenci. — Po mislih sv. Avgušтина in Damaščana bo iz prešestva rojen, v mestu Babilonu, iz judovskega ljudstva in iz Danovega rodu. — Od hudobnih ljudi skrivaj izrejen, bo pozneje s hinavsko pobožnostjo ljudi k sebi vabil, na videz zaničeval časne dobrrote in jih delil svojim privržencem, tako, da ga bodo ljudstva izvolila za svojega kralja.

In ker bo spoštoval Mozesovo postavo, vpeljal judovske šege, ga bodo Judje spoznali za svojega Mesija in po Božje častili. Takrat se bo skazalo, kdo je res Kristusov. Veliko namreč se jih bo dalo Antikristu zapeljati; zakaj delal bo v resnici take reči, da bi bili zapeljani tudi izvoljeni, če bi bilo mogoče. Vendar izvoljeni — zares pravični — se ne bodo dali zapeljati, ampak bodo toliko bolj trdno stali, ker vedó, da je Kristus tudi o Antikristu nas poučil.

Kaj pa bo Antikrist počenjal?

1. Delil bo svojim privržencem denarja, bogastva, čast, ime-nitnost, razveseljevanja in vživanje mesenih strasti. S temi po-močki ne bo pridobil samo Judov, Turkov in nevernikov, ampak tudi veliko slabovernih kristjanov se mu bo pridružilo. —

2. Delal bo tudi z n a m e n j a i n č u d e ž e, kakor piše sv. Janez v skriv. razod. (cap. 13. v. 13.), bo tudi ogenj iz neba poklical na zemljo pričo ljudi in bo ljudi zapeljeval z znamenji, katere mu bo dano delati. In sv. Pavel pravi: *Katerega prihod bo po delovanju satanovem s vso močjo, in s znamenji in lašnjivimi čudeži* (II. Tes. 2, 9)

Dal se bo n a v i d e z umoriti z mečem in bo potem zopet po koncu skočil; s hudičevo močjo se bo celo v zrak vzdignil. (Albert Veliki.) — S takimi znamenji bo priproste ljudi motil, da se bo marsikateri njega prijel in ga častil.

3. Tistim pa, ki se ne bodo hoteli Antikristu podvreči in vklanjati, ki se ne bodo dali ne z bogastvom zapeljati, ne s slepilnimi čudeži premotiti, tistim pa gorje takrat. — Nobeden trinog, ne Neron, ne Domicijan zvestih služabnikov Kristusovih ni tako preganjal, kakor jih bo Antikrist. Vzdignil se bo čez vse, kar se Bog imenuje. — Krščanske cerkve bo dal podreti, odpravil bo daritev sv. maše, pokončal vse podobe in znamenja križanega Jezusa. — Kristjane, ki bodo svoji veri ostali zvesti, bo grozovitno mučil in moril; tako da se nihče pokazati ne bo smel. — Anti-kristovi prijatelji bodo imeli njegovo znamenje na čelih in na desni roki — kakor nekateri menijo bo zapisano „Jaz zatajim Kristusa.“ — Brez tega znamenja ne bo mogel nihče prodajati ali kupovati. — To Antikristovo kraljevanje bo trajalo tri leta in pol. — Preroka Enoh in Elija bota verne opominjevala in učila, pa Antikrist jih bo dal umoriti, njuni trupli bodete ležali na poti tri dni in pol in nihče jih ne bo upal pokopati. — Kar bo še zvestih služabnikov Božjih, kar jih ni bilo umorjenih, se bodo poskrili po brlogih in luknjah. — Takrat bo tedaj stiska, kakršne ni bilo od začetka

sveta do zdaj in je ne bo. In ko bi ne bili prikrajšani tisti dnevi, bi ne bil otet nobeden človek — Čez tri dni in pol pa bo Bog oživil ta dva preroka in ji bo pričo nujnih sovražnikov v nebo vzel. — Takrat bo konec Antikristovega kraljevanja. Hotel se bo vzdigniti v nebo, pa Gospod Jezus ga bo umoril s sapo svojih ust, to je z eno samo besedo, kakor bi pihnil. (II. Tes. 2, 8.)

Tu imate tedaj, ljubi moji, popisovanje prihoda Antikristovega! Kaj ne, da bodo strašne reči takrat, da bo velika stiska? Ubogi kristjani takrat, kako težko se bodo ustavljali splošni zapeljivosti, koliko se jih bo dalo premotiti, koliko jih bo odstopilo od prave vere ali zavoljo časnega dobička in mesenega poželenja ali pa iz strahu pred mukami in strašno smrtjo!

II. In zdaj pa eno vprašanje, ljubi moji! Kaj bi pač mi storili, ko bi živeli ob Antikristovem času? Ali bi Kristusu zvesti ostali, ali bi se Antikrista prijeli? — Ali bi pustili hudičevo znamenje zapisati na naše čelo, na našo desnico: „Jaz zatajim Kristusa! Jaz se odpovem Kristusu!“

Kaj, bote rekli: Jezusa zatajiti, pravi veri se odpovedati! Bog me varuj — to še misliti ni; raje tisočkrat umreti, kot kaj tacega storiti! Res lep sklep tak, katerega bi morali takrat držati!

Pa o ljubi Bog; kaj smo mi, kaj so naše obljube, kaj naši sklepi? O Bog, raji nas prej vzemi iz sveta, da tistega strašnega časa ne doživimo. Oh, kako bi se nam takrat zgodilo!

1. Še zdaj, ko skušnjave in zapeljevanja niso tako hude, se tolikokrat damo premotiti, da svojega Boga zapustimo; kako bi bilo še le takrat. Še zdaj, ko vemo in spoznamo, kako je prevzetnost Bogu zoprna, se nekateri tako radi prevzamejo, z ošabno obleko in nečimerno nošo časti in dopadajenja pred svetom iščejo — kako bi bilo še le takrat, ko bi bila čast in imenitnost na ponudbo. — Še zdaj, ko vemo, kako zapeljivo in mišljivo je časno bogastvo, so vendar nekateri koj pripravljani za majhen dobiček prodati dušo in zveličanje; za male krajcerje, za par goldinarjev nekateri preklinjajo, prisegajo, dušo zastavljajo in mislijo: vest gori ali doli, zveličanje sem ali tje! Kaj bi še le bilo, ko bi imeli bogastva in premoženja na izberanje? — Še zdaj, ko nam vendar vest očita in nam beseda Božja brani nečistost in vsakršno pregrešno poželenje, se nekateri tako hitro dajo zapeljati, da jih ena sama beseda, en poželjivi pogled, ena majhna priložnost v nečistost pripravi; kaj bi bilo potem, ko bi se take

reči brez očitania in sramu smeje delati? — O Bog, varuj nas takih časov!

2. Kaj bi pač mi storili, ko bi bila odpravljena služba božja, sv. zakramenti, sv. maša, božja beseda? Še zdaj, ko imamo toliko priložnosti, ko so nam vse te reči na ponudbo, ko bi toliko lahko brez zapreke storili za svoje zveličanje, se vendar nekateri tako radi odtegnejo božji službi, zanemarjajo sv. zakramente, se ne menijo za božjo besedo; prašam, kaj bi bilo potem, ko bi bilo vse to odvzeto? Ali bi ne bilo marsikateremu prav in ali bi se marsikateri z veseljem v to ne udal in potem toliko ložej spačeno in razuzdano živel?

3. Kaj pa, ko bi preganjanje ostalo? Kaj pa potem? Kaj bi storili, ali bi bili stanovitni? O ljubi Bog, varuj nas takih časov! Se zdaj za vsako malo reč tožimo; malo posta, nekoliko prej vstati, nekaj mraza prestati, vse to nam je že preveč; kako bi tedaj bilo, ko bi nam take muke žugale — ali bi jih raje prestali in voljno potrpeali ali bi raje od vere odstopili? Oh bojim se, da bi se jih marsikateri prestrašil in raje odstopil, kakor da bi jih hotel iz ljubezni do Boga in zveličanja trpeti!

Pa bote rekli: To je dobro, da Antikrista še ni, to je dobro, da mi ne bomo kaj tacega doživeli! — Ako tako govorite, sami sebe zapeljujete. Če tudi pravega Antikrista še ni, (kdaj da bo prišel, tega nihče ne ve), vendar pa so njegovi pomagači, njegovi prehodniki. Poslušajte, kaj pravi sv. evangelist in apostol Janez: *Vsak duh, ki Jezusa razdene (taji), ni iz Boga, in ta je Antikrist, o katerem ste slišali, da bo prišel in je že zdaj na svetu.* (I. Jan. 4, 3.) Antikrist je tedaj vsak, kdor Kristusu nasproti dela; kdor druge od čednosti, od prave poti odvračuje. — Antikrist si ti, ki bližnjemu denar ponujaš, da bi po krivem pričal; antikrist si ti, ki ženski zakon obetaš, da jo v greh zapelješ; antikrist si ti, ki se z ošabno nošo moškimi nastavljaš; antikrist ste vi, zanikrni starši, ki otrok ne varujete pred nevarnostjo, pred zapeljivci; antikrist sem jaz, antikrist si ti, če bližnjega pohujšaš, v greh zapelješ, Kristusu odtrgaš. Zakaj kdor ni s Kristusom, tisti je zoper njega! —

In žalibog, da jih je toliko, ki Kristusa pusté zavoľjo časnega dobička, zavoľjo strahu ali majhnega trpljenja in raje zapeljivce poslušajo in ubogajo, raje z Antikristom držé!

Kaj se imamo torej iz tega učiti? Kaj moramo tedaj danes skleniti? — Kaj družega, kakor to, da se hočemo le Kristusa držati, njegovo znamenje nositi in vse raje, tudi smrt trpeti, kakor da bi kdaj od njega odstopili. Naj pride Antikrist, kadar hoče; toliko je gotovo, da verni kristjan ne sme z njim držati, če zveličan želi biti, pa tudi z njegovimi pomagači, prehodniki ne. — Tisti, ki nosijo Antikristovo znamenje na čelu ali na desnici: Jaz se odpovem Kristusu, ki so se res njemu odpovedali, če ne z besedo, pa v dejanju, z grešnim življenjem, tisti naj vedó, da so se tudi večnemu življenju, večnemu veselju v nebesih odpovedali!

Torej kaj hočete rajši, preljudi poslušalci, ali Kristusa zatajiti in z Antikristom držati, ali pa Kristusa spoznati in Antikrista zatajiti? Če tudi Antikrist ponuja denarja in bogastva in čast in sladnost, naj sam ima; mi pa raji s Kristusom tukaj trpimo, da se bomo zamogli tam z njim veseliti. Amen.

Ź. Ašman.

2. Poslednja sodba.

Tedaj bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. Mat. 24, 30.

Z današnje nedeljo stojimo na koncu cerkvenega leta in prihodnjo nedeljo zopet začnemo novo cerkveno leto. Danes in danes teden, na koncu in začetku cerkvenega leta, se bere evangelij o koncu sveta in o poslednji sodbi. In zakaj to? Zato, da bi se pogostokrat spominjali na sodbo, ker to nas najbolj varuje pred grehom, kakor pravi sv. pismo: *Človek, pri vseh svojih delih misli na poslednje reči in nikoli ne boš grešil.* Dà, ko bi mi večkrat, ko bi vsak dan vsaj nekoliko prav živo mislili na poslednje reči, zlasti na poslednjo sodbo, bi pač drugače živeli, bi se pač ne godilo toliko greha. Sv. Hieronim je vsak dan mislil na sodbo in pravi: „Če jem ali kaj drugega delam, zmirom se mi zdi, da slišim trobento, ki kliče k sodbi, in ves se tresem.“ Dragi kristjani! Kaj mislite, koliko je pač dandanes takih ljudi, ki bi mislili na poslednjo sodbo? Malo, malo! Pač pa je dosti takih, ki si še nalašč take misli izbijajo iz glave, da bi ložje in brez strahu grešili. Pa, ali mislimo na sodbo, ali ne, prišla bo pa vseeno, prišla bo tako gotovo, kakor danes tukaj stojimo, in takrat, o kristjani, takrat bo gorjé. Takrat bo prepozno nanjo misliti,

takrat se ne bo dalo več pomagati. Zdaj pa je še čas, zdaj nam dá usmiljeni Bog še priliko nanjo misliti in se spokoriti, daje nam jo posebno danes, ko nam sveta cerkev oznanuje evangelij o poslednji sodbi. Ne bilo bi prav, ko bi zametavali te opomine in svarila, in zato hočemo danes premišljevati, da sodba mora priti, in da bo Jezus — zdaj usmiljen — takrat strašen sodnik.

Da bi se nam pač vsem ta resnica tako globoko v srce vsadila, da bi se je kar otresti ne mogli! Potem smemo z zaupanjem pričakovati sodbe.

I. *Bog je odločil en dan, v katerem bo sodil ves svet po pravici* (Dejanje ap. 17, 31.), tako nam pravi sveto pismo. En dan si je tedaj Bog izbral in izvolil, in takrat bo sodil vse človeštvo. In zakaj to? Glejte, dragi kristjani, zdaj prebivata skupaj, dostikrat pod eno streho, laž in resnica, pravica in krivičnost. Takrat pa bo Bog poklical pravične k sebi v svoje kraljestvo, krivične pa bo od sebe pahnil in vekomaj bota ločena greh in pravica.

Zdaj na tem svetu se dostikrat zgodi, da se grešnikom godi dobro, vsega imajo dosti, v sreči in bogastvu živé, ničesa jim ne manjka. Pravičnim pa se mnogokrat res slabo godi, pomanjkanje in revščino morajo trpeti. Ali, dragi kristjani, kaj je to! To je le na tem svetu; le malo počakajte, na unem bo drugače. — In marsikak pravičen pa reven kristjan si morda želi: „O, ko bi tudi jaz vsega toliko imel, kakor ima uni, ki živi v sreči in bogastvu!“ Kristjan! Nikar si kaj takega ne želi! Ko pride dan sodbe, si gotovo ne boš želel, da bi imel mnogo bogastva, kajti sodnik ne bo gledal na denar, ampak na dobra dela. Kaj bo takrat pomagalo grešnikom, da se jim je tukaj dobro godilo? *Poberite se ispred mene, prekleti, v večni ogenj*, tako jim bo takrat zaklical Jezus. Kaj mu bo pomagalo, če se mu je tukaj dobro godilo 40, 50, 60 let, če bo pa tamkaj moral trpeti celo večnost? In kaj pa je to za vas, pravični kristjani, če morate prav tukaj 40, 50, 60 let trpeti revščino in pomanjkanje, če vam bo pa na unem svetu Bog vse obilno povrnil, kar ste zanj trpeli? Kaj je to, če vas tukaj svet preganja in sovraži, če vam bo pa tam Jezus zaklical: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta*. Kaj je kratko trpljenje tega sveta proti večnemu veselju v nebesih! —

O, kristijani, mi premalokaterokrat mislimo na poslednjo sodbo, če ne bi ne hoteli, da bi se nam tukaj dobro godilo, ampak še želeli bi revščino in pomanjkanje trpeti, veselili bi se, ako bi nas kdo po krivem sodil, preganjal ali zaničeval. Saj bo prišel dan sodbe, dan, ko bo Bog vsakemu povrnil po njegovih delih, dobrih ali slabih. Sv. apostol Pavel pravi: *Mi vsi se moramo pokasati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo.* (II. Kor. 5, 10.)

Sodba mora biti. Kajti svet ima zdaj pobožne in pravične kristjane za neumneže. Ako kdo odpusti svojemu sovražniku, pravijo, da se le hlini; ako kdo na hudo besedo molči ali pohlevno odgovori, pravijo, da je bojazljiv in ga zaničujejo. O, le počakajte malo! Kadar bodo vsi ljudje, pravični in grešniki, stali pred sodbo, takrat bo drugače. Takrat bodo videli grešniki pravične, in bodo drugače govorili. Takrat bodo klicali, kakor pravi sveto pismo: *Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumneži smo njih življenje imeli za nespamet in njih konec za nečast. Glej, kako so zdaj šteti med otroke božje in njih del je med svetniki.* (Modr. bukve 5, 3—5.) Tako bodo klicali in se bodo kesali, pa prepozno bo. Jezus jim bo rekel: *Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj.* Takrat bo prepozno se kesati, takrat se ne bo dalo več popravljati. Kajti Jezus bo takrat le strog sodnik, brez usmiljenja.

II. Zdaj pa je dober in nas opominja: *Delajte, dokler je dan, pride noč, ko nihče več ne more delati.* O kako si bo marsikdo ob sodbi želel le en dan, da bi mogel popraviti, kar je storil slabega; pa prepozno bo. Še eno uro, o Gospod, še en dan, da vse popravim! Zastonj klicati, nihče mu je ne bo dal. Prej si imel čas, tako mu poreče Jezus, zdaj je prepozno. Noč in dan sem prebival iz ljubezni do tebe v cerkvi v tabernaklju; zmirom sem te klical, da pridi, da me obišči, prosil sem te, da se poboljšaj. Zmirom ti je bila odprta cerkev; kadar si hotel, si šel lahko k spovedi, in z veseljem sem ti odpustil, če si me razžalil. Takrat bi bil delal, zdaj je prepozno. Prepozno? Ali se res ne dá več popraviti? Nič več! Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj!

Kristijan! Kdo bi ti pač mogel popisati žalost in obup, ki ga bo občutil grešnik, kadar bo slišal te besede. — Takrat bo Jezus lahko očital grešniku: „Glej, da bi te odrešil, zato sem se dal križati. Poglej te rane, ki so mi jih dali zaradi tebe. Vse sem

trpel, samo da bi te rešil. Ti pa nisi hotel. Zdaj je prepozno, če se kesaš, zdaj te ne morem več rešiti. Da bi zadostil za tvoje grehe, sem se vsak dan pri sv. maši zate daroval, svojo kri sem tolikrat zate preлил. Pa ni ti pomagalo, nisi se hotel poboljšati, zastonj je bilo vse moje prizadevanje, zastonj moj trud. Poberi se zdaj izpred mene v večni ogenj!

Takrat bo Jezus strašan sodnik in ne bo poznal usmiljenja, ampak le pravico. Zdaj pa je neskončno usmiljen in ljubezniv. Zdaj nas ljubeznivo k sebi vabi ter nam pravi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom pošivil.* — Takrat bo rekel: *Delajte, dokler je dan, pride noč, ko nihče ne more delati,* takrat bo vsakemu rekel: *Daj račun o tvojem hiševanju.* Zdaj tedaj, ko je tako ljubezniv in ponižen, zdaj se mu prikupimo, zdaj storimo, kar nam ukaže. — In kadar klečimo pred tabernakljem ali ga molimo, ko je slovesno izpostavljen v monštranci, prosimo ga prav lepo: O Jezus, ne bodi mi sodnik, ampak Zveličar. In ko ga mašnik pri povzdigovanju vzdigne nad svojo glavo, molimo ga takrat, trkajmo se na prsi in prav goreče in ljubeznivo mu obljubimo: O Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev. — Če bomo zdaj v življenju tako delali in večkrat na sodbo mislili, potem nam bo Jezus tudi takrat, ko bo prišel v oblakih neba z vso močjo in veličastvom, mil in prijazen sodnik.

Dragi kristjani! Kako smo se danes lepo tukaj zbrali. — Glejte, tudi poslednji dan bomo vsi, kolikor nas je danes tukaj, vsi od prvega do zadnjega, stali pred sodnjim stolom, Kristusovim. Na kateri strani, desni ali levi? O, da bi bili na desni . . . Ne, da bi bili, mi moramo biti, mi hočemo biti. Od prvega do zadnjega, kar nas je danes tukaj, hočemo stati na desnici, da ne bo veljalo tudi o nas, kar je Jezus rekel: *Dva bodeta na polju; eden bo na desni, eden na levi;* da ne bo veljalo tudi o nas: eden bo na desni, drugi na levi. Ne, ne! Mi se hočemo zveličati, in zato hočemo zdaj, dokler je še čas, misliti na to, da bomo enkrat sojeni. Amen.

M. K.

Prva adventna nedelja.

1. Kako nas pripravlja sv. cerkev na Kristusov prihod?

Rosíte ga, nebesa, od zgoraj, in oblaki, dežite pravičnega; odpre naj se zemlja in naj rodi Zveličarja.

Izaija 45, 8.

Nekako štiri tedne pred Božičem začnemo katoličani adventni čas, t. j. dneve pripravljanja na praznik veselja, na praznik Gospodovega rojstva. Navado v adventu pripravljati se na Gospodov prihod pa je prinesla sv. cerkev iz starodavnih časov. Že v četrtem in petem stoletju najdemo dokazov za to navado. Tako je n. pr. sv. Avguštin opominjal vernike svojega časa, naj pripravijo prihajajočemu Zveličarju vredno prebivališče mej seboj s tem, da vredé svoje versko življenje, si očistijo vest ter s tem v duhovnem pomenu pripravijo pot Gospodu, ravne storé njegove steze, da bodo vredno gledali zveličanje božje. Okolu leta 480. je turski škof na Francoskem, sv. Perpetuus, ukazal, naj se verniki njegove škofije trikrat na teden postijo, od sv. Martina do Božiča, ter tako tudi s telesnim prejemanjem pripravijo na Rojstvo Zveličarja. V šestem stoletju nahajamo enake določbe po različnih škofijah. Ravno tako je sv. Karol Boromej učil svoje vernike, da naj s postom in s prejemanjem sv. zakramentov popravijo svoje življenje v adventu. — Začetkom a so praznik rojstva Gospodovega sami imenovali adventus, t. j. prihod. Pa kmalu so začeli to besedo jemati in rabiti v pomenu, kakršnega ima dandanes, namreč priprava na prihod Jezusov. Ta prihod pa je trojen.

Prvi prihod je tisti, ko je druga božja oseba pred 1901. letom zapustila prestol božjega veličastva, ko se je Sin božji včlovečil, vzal nase podobo hlapca in postal razen greha v vsem drugem nam enak. Drugi prihod se vrši na duhoven, skrivnosten način, ko pride Jezus v človeka s posvečujočo božjo milostjo v duhovnem prenovljenju pri zakramentu svete krsta in sv. pokore. Tretji prihod pa bo oni, ko bo Jezus prišel sodit človeški rod v oblakih neba.

Glejte, na ta trojni prihod Gospodov nas hoče sveta cerkev pripraviti v svetem adventnem času. Pomudimo se danes pri tem;

poglejmo, kako nas pripravlja sv. cerkev na ta trojni prihod; to bomo najlepše spoznali, ako pregledamo vse štiri nedelje v adventu in premislimo cerkvene molitve.

I. Pri sv. maši današnje nedelje se bere odlomek iz lista sv. Pavla do Rimljanov, kakor ste ga slišali pred pridigo. — Sveta cerkev začenja s prvo nedeljo adventa tudi novo cerkveno leto. Začetek novega leta pa je pač prav pripraven čas, da človeku obudi resne in svete misli. Kakor veste, imamo dvojno leto, posvetno in cerkveno. Posvetno leto je v zvezi z našim časnim življenjem, zemeljskim namenom. Cerkveno leto pa je v zvezi z našim duševnim življenjem, z duhovnim namenom. Cerkveno leto ima namen, posvečevati nas, dajati nam čas, o b r o k, v katerem naj delamo za večnost. Zato povzdiguje sveta cerkev ob začetku cerkvenega leta svoj mogočni glas, da odmeva po vsem svetu, po vseh cerkvah, kjer se oznanuje božja beseda ali vrši božja služba in kliče: „Bratie, vemo da je že ura, da od spanja vstanemo. Zakaj naše zveličanje je bližje, kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti, ampak oblecite Gospoda Kristusa!“

Pokoncu tedaj, kliče sveta cerkev, saj je sedaj čas, da se zdramimo iz dremanja dušne lenobe, da se zbudimo iz spanja greha. Saj je sedaj čas, da se poprimemo dušnega dela. Najlepša priložnost se nam ponuja, storiti kaj za večnost. Sveta cerkev začenja novo cerkveno leto: z nova začenja Gospodove dni in praznike, z nova doni božja beseda po svetiščih, z nova deli zveličalne pripomočke. — Posebno se adventni čas odlikuje, kot čas zveličanja, ko se nam Jezus vdruči bliža s svojo posvečujočo božjo milostjo v duhovnem prenovljenju po sv. zakramentih. Naša dolžnost je, da ga ne pustimo mimo iti, ampak ga povabimo, da naj ostane pri nas, naj nam pomaga od sebe vreči *dela teme*, zatreti v sebi greh in grešno nagnenje, naj nam pomaga *obleči orožje svetlobe*, pas resnice, škit vere, čelado upanja večnega zveličanja, oklep pravice, in meč božje besede! Sveta cerkev nas opominja, *naj oblečemo Gospoda Kristusa*, naj se zedinimo z njim, da bo Kristus v nas živel in delal, da se bodo v našem življenju videle Kristusove čednosti, Kristusove misli, želje, občutki

in dejanja. To se bo pa zgodilo, ako starega človeka slečemo, zapustimo vso hudobijo in skušamo uravnati svoje življenje po Gospodovem nauku.

In da bi nas v teh mislih in sklepih potrdila, nas sv. cerkev v današnjem evangeliju spominja strašne resnice, da bo Jezus prišel enkrat, pa ne pohleven kot jagnje, ne ljubezniv kot prijatelj, ampak mogočen kot lev sodit nas in terjat od nas račun našega hiševanja. Kako imenitna je tedaj naša dolžnost pripraviti se na prihod Gospodov s tem, da ga v življenju ne pustimo mimo iti, ko hoče priti k nam na skrivnostni čas v posvečujoči božji milosti, v sv. zakramentih. Glejte, kako lepo nas uči sveta cerkev že prvo nedeljo v adventu, kako naj se pripravimo na trojni prihod Jezusov.

II. Pa pojdimo dalje k drugi adventni nedelji.

Da bi človeka omečila in pripravila k pokori ter s tem k vrednemu sprejemu prihajajočega Zveličarja, mu sv. cerkev opisuje v bogočastju druge nedelje veliko dobroto in srečo, ki jo je prejel svet po Zveličarju in ki jo prejme tudi kristjan, ako vredno sprejme Jezusa, ko prihaja k njemu v drugič na skrivnostni način v sv. zakramentih.

Poslušajte, kako navaja sveta cerkev v duhovskih molitvah v ta namen besede preroka Izaija (p. 11.): „In pognala bo mladika iz Jesetove korenine in cvetlica izrasla iz njegove korenine.“ (Mladika in cvetlica pomenjata Zveličarja.) „Pravica bo pas njegovih ledij in zvestoba opasivnica njegovih ledvic. Volk bo pri jagnjetu prebival, in leopard bo pri kozliču ležal; tele in lev in ovca bodo skupaj hodili in majhen deček jih bo gonil. Tele in medved se bosta skupaj pasla, njih mladiči bodo skupaj počivali in lev bo kakor vol jedel slamo. In otrok še pri prsih se bo igral nad modrasovo luknjo, in odstavljeni bo svojo roko vtikal v baziliskovo dupljo. Ne bosta škodovala, ne morila na vsem mojem svetem hribu, ker je zemlja polna spoznanja Gospodovega.“ Kaj pomenijo te besede? Razlagavec Brentano pravi, da pomenijo s r e č o , m i r , d o b r o t o , ki jo je imel prinesti Mesija na svet. In res, Jezus je s svojo sveto vero osrečil svet, kar nam priča zgodovina in še dandanes sveta cerkev. Glejte, ravno tiste besede Izaije preroka ponavlja sv. cerkev na drugo nedeljo v adventu in hoče ž njimi kristijana spodbuditi, naj se pripravi na vredni sprejem Zveličarjev, ko prihaja Jezus vdrugič na skrivnostni način v duhovnem prenovljenju in hoče kristijana osrečiti s svojo

navzočnostjo. Kaj drugega pomenjajo volk, leopard, lev, modras, bazilisk, kakor hude strasti, ki jih ukroti Jezus v človeškem srcu, ko pride prebivat vanj v sv. zakramentih? In nasprotno, kdo bi ne spoznal, da pomenjajo domače živali, ki jih našteva Izaija, ponižnost, pohlevnost, krščansko priprostost, ljubezen, sploh čednosti, ki delajo kristjana Bogu in ljudem ljubega, s tem pa s samim seboj zadovoljnega, srečnega! Glejte, to je pomen Izaijevih besed; s tem, da cerkev človeku, ki je postal z Bogom prijatelj, opisuje srečo, ki jo vživa v združenju z Bogom, hoče kristjana pripraviti k duhovnemu prenovljenju v adventu.

Poglejmo še v evangelij druge adventne nedelje. Tu beremo, da je Janez v ječi poslal k Jezusu dva svojih učencev in mu je rekel: „Si ti, ki ima priti, ali naj drugega čakamo?“ In Jezus je odgovoril: Pojdita in povejta, kar sta slišala in videla: „Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje!“ Kaj je hotel Jezus s tem reči? To-le: Dobrote, ki jih ljudem delim s čudeži, pričajo, da sem Mesija. Kaj pa je namen svete cerkve, ko bere te besede v adventu? Ali ne spominja ž njimi človeka dušnih dobrot, ki jih kristjan prejema, ako pride Mesija Jezus v njegovo srce ozdravit mu dušno slepoto, dušno gluhoto, dušnih gob ga očistiti, okrepiti mu noge, da more zanaprej ravno, krepko stopati po poti zveličanja? Ali ga ne vzbudi Jezus, ko pride v sv. zakramentih prebivat vanj s posvečujočo božjo milostjo, iz dušne smrti, ali mu ne oznanjuje s svojo navzočnostjo evangelija, t. j. — kar pomeni beseda — veselega poročila, da ima kristjan sedaj pravo do nebes, ko je sprejel Jezusa v svoje srce? Glejte, to je namen sv. cerkve, ko dá brati drugo adventno nedeljo ta evangelij; kristjana hoče opozoriti na veliko srečo, ki ga čaka, ako se vredno pripravi na sprejem Zveličarja, ko v drugič prihaja na skrivnostni način v duhovnem prenovljenju.

III. In kakor bi hotela sv. cerkev priganjati kristjana, naj pospeši svoje pripravlanje na prihod Gospodov v duhovnem prenovljenju, mu kliče na tretjo adventno nedeljo: *Veselite se v Gospodu vedno; še enkrat rečem, veselite se; Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem; Gospod je blizu!* V skrbi, da ne bi njeni otroci pozabili, dostojno pripraviti se za sprejem Gospoda Jezusa, jim kliče, naj se veseló, ker Gospod je blizu! Dà, kar naravnost pravi, da je že v sredi mejnami, kakor se bere v evangeliju na tretjo nedeljo; tedaj

je skrajni čas, da vse potrebno poskrbé, da bodo mogli ponuditi svojemu Gospodu prebivališče, kakor se spodobi takemu gostu. Ker pa vé, da so njeni otroci lahkomišljeni, razposajeni, in ker se boji, da ne bi v lahkomišljenosti pozabili, povabiti Gospoda, naj pride v njih srce, zato jih sama goreče priporočuje ljubezni svojega ženina in ga prisrčno vabi, naj pride prebivat s svojimi milostmi mej njene otroke in naj ne gleda toliko na njihovo nevrednost, nepripravljenost, kakor na goreče hrepenenje njihove matere, neveste Kristusove, svete cerkve. V tej zavesti pretresljivo vabi, kliče Gospoda v velikih antifonah ali spevih zadnjih osem dni pred rojstvom Gospodovim; človeku se zdi, kakor da sliši pravične stare zaveze klicati sedaj za mlajši rod Zveličarja-rešitelja iz spon grešne sužnosti, kakor so ga klicali nekdanj v predpeklju zase, ko bere v duhovskih molitvah te antifone, te speve: „O m o d r o s t , ki si izšla iz ust Najvišjega, ki vladaš od kraja do konca in vravnavaš vse z močjo in ljubeznivostjo: pridi in úči nas pota modrosti! O G o s p o d in vodnik Izraelove hiše, ki si se Mojzesu prikazal v ognjenem grmu, in si mu zapovedi dal na Sinaju; pridi rešit nas s svojo mogočno roko! O k o r e n i n a J e s o v a , ki stojiš tu v znamenje narodom, pred katerim kralji obmolkujejo in ki jo narodi molijo: pridi, reši nas, nikar ne odlašaj! O k l j u č Davidov in žezlo Izraelove hiše, ki odpiraš tako, da nihče ne more zapreti, in zapiraš, da nihče ne more odpreti: pridi, reši iz ječe vklenjene, ki tam sedé v temi in v smrtni senci! O z a č e t n i k , svit večne luči in solnce pravice; pridi in razsvetli jih, ki sedé v temi in v smrtni senci! O z a ž e l j e n i k r a l j n a r o d o v , temeljni kamen, ki družiš oboje: pridi in reši človeka, ki si ga iz prsti vstvaril. O E m a n u e l , naš kralj in postavodajalec, pričakovanje narodov in njihov Odrešenik, pridi zveličat nas, Gospod, naš Bog!“

Glejte, tako kliče in vabi goreče sv. cerkev Zveličarja, naj se usmili njenih otrok in pride prerodit jih s svojo navzočnostjo v svetih zakramentih. In bolj ko se bliža sveti božični dan, bolj skrbi sveta cerkev, kaj bi še storila, da bi kristijana pripravila k pravi pokori.

IV. Zadnjo — četrto nedeljo ga pelje v duhu v puščavo poslušat sv. Janeza Krstnika. Mogočni glas tega svetega moža je donel po celi puščavi tja noter v Jeruzalem, Judejo, Samarijo, Galilejo, in neštete trume so hitele poslušat preroka, so sprejele krst pokore, so pripravile svoje srce za sprejem Zveličarjev. —

Ravno to hoče doseči tudi sv. cerkev pri svojih otrocih, ko jim zadnjo nedeljo bere v evangeliju to zgodbo in besede Krstnika v puščavi: „Glas vpijočega v puščavi! Pripravite pot Gospodov; ravne storite njegove steze! Vsaka dolina naj se napolni (t. j. nevernost, verska mlačnost naj neha) in vsaka gora in vsak grič naj se poniža (t. j. zgine naj ošabnost, in vse, kar je ž njo v zvezi) In kar je krivega, bodi ravno, in kar ostrega, gladka pota! (Vse, kar je nasprotno žveličanju, naj se odpravi, kar Bogu neljubo, naj se poravna.) In potem sklepa: *In vse človeštvo bo videlo žveličanje božje.* Za poboljšanje življenja obljubuje tedaj sveta cerkev človeku žveličanje kot sad prihoda Gospoda Jezusa Kristusa v sv. zakramentih. In da bi nas še bolj navdušila za pokoro, nas sv. cerkev z besedami sv. Pavla (Rim. 1, 6.) spominja na veliko milost, ki nam jo je Bog skazal, ko nas je izvolil za svoje ljudstvo.

Glejte, tako nas sv. cerkev pripravlja na Jezusov prihod! O tem trojnem prihodu prav lepo piše Peter Blozij: „Trikrat prihaja Gospod k nam: prvič v mesu, drugič v duhu, tretjič kot sodnik. Prvi prihod se je vršil po noči, in ta je že minil, ker Jezus je že nehal hoditi po zemlji in občevati telesno z ljudmi. Mi smo tedaj v času, ko Jezus prihaja vdruči k nam. Glejmo pa, da ga bomo vredno sprejeli. „Zakaj le če ga ljubimo, bo prišel k nam, in bo pri nas stanoval!“ Vtretjič kot sodnik bo Gospod gotovo prišel, le čas je negotov, kdaj! — Ako dobro sprejmemo Jezusa pri drugem prihodu, ko prihaja z milostjo k nam, ako se dobro pripravimo na Božič, bomo pripravljeni tudi na njegov tretji prihod pri sodbi. Amen.

P. J.

2. Kako moramo v adventu živeti?

Bratje! ura je, da od spanja vstanemo!
Rim. 13, 11.

Resne so besede, ki nam jih današnja nedeljo sveta cerkev oznanuje, in resen je adventni čas, ki smo ga danes začeli. Da bi se dobro pripravili na prihod Jezusov, zato nas sv. cerkev opominja v današnjem evangeliju na poslednji dan, na tisti dan, ko bo prišel soditi Jezus žive in mrtve. Kako ves drugačen od prvega prihoda bo pač drugi prihod Jezusov. Prvikrat je prišel ves ponižen in reven na svet, zadnjikrat bo prišel z veliko močjo in

veličastvom. Prvikrat je ležal kot majhno dete, povit v revne ple-nice, v betlehenskem hlevu in le nekaj ubogih pastirčkov je bilo okolu njega, zadnjikrat bo prišel v oblakih neba, mogočen in visok, obdan od neštevilnih angelov. Da bi nas zveličal in odrešil, zato je prišel prvikrat na svet; soditi in vsakemu poplačat, kar si je zaslužil, bo prišel ob svojem drugem prihodu. Ni več daleč, še štiri tedne in obhajali bomo god rojstva Jezusovega, obhajali praznik prvega prihoda Jezusovega na svet. Če na katerega, se moramo pač na njegov prihod posebnò pripraviti. In zato nas opominja sv. apostol Pavel v današnjem listu ter nam pravi: *Bratje, čas je, da od spanja vstanemo*. Da, dragi kristjani, čas je, da se zbudimo iz spanja pregreh, čas je, da vstanemo od svojih grehov. O koliko je ljudi, ki spé, trdo spé v svojih grehah in se še ne zmenijo, da bi se zdramili in poboljšali. Kristjani! Nikar jih ne posnemajmo, nikar posebno zdaj ne v adventnem času. Pač pa se zvesto pripravljajmo na rojstvo Jezusovo, *vsimo od sebe dela teme*, kakor pravi sv. apostol Pavel, otriesimo se svojih grehov, da bomo s čistim in veselim srcem sprejeli dete Jezusa. **K a k o p a s e p r i p r a v l j a j m o n a b o ž i č n e p r a z n i k e**, kako naj živimo v adventu, to vam hočem ravno danes povedati.

1. Advent se imenuje po naše toliko, kakor prihod, in adventni čas je čas pripravljanja na prihod Jezusov. Sveta cerkva je ta čas zato postavila, da bi se v njem dostojno pripravili na rojstvo Jezusovo. Kaj pa moramo storiti v ta namen? Sv. Janez Krstnik pravi: *„Delajte pokoro, sakaj nebeško kraljestvo se je približalo!“* (Mat. 3, 2.) Da, dragi kristijani, približalo se je nebeško kraljestvo, blizu je naše zveličanje, kakor pravi sv. apostol Pavel v današnjem listu, še malo časa in naš Zveličar bo prišel, in zato se moramo s spokornim srcem pripravljati na njegov prihod. Kaj pa se pravi p o k o r o d e l a t i? O tega mnogi ne vedó, ali pa vsaj nočejo vedeti. Marsikdo misli, da se pravi pokoro delati toliko, kakor k spovedi iti. To bi že bilo, toda kako pa mnogi, mnogi spoved opravi? Svoje grehe spovedniku hitro pové, kakor mu ravno na misel pridejo, potem kesanje obudi, kakor se ga je že kot otrok naučil; kar mu za pokoro naložé, opravi — in potem — pa zopet vnovič ravno tako greši, kakor poprej. Ne, to se ne pravi pokoro delati. Kdor hoče pokoro delati, se mora seveda svojih grehov spovedati, iz srca jih mora obžalovati, ali

potem se mora pa tudi resnično poboljšati, si na vso moč prizadevati ne več grešiti, greh nad vse sovražiti. In glejte, dragi kristjani, tako pokoro moramo delati zlasti zdaj v adventnem času. Saj veste, kako grdo so ravnali prebivalci mesta Betlehema, ki niso hoteli sprejeti Jezusa ob njegovem prihodu na zemljo, da je moral v revnem hlevu na svet priti. Varujmo se, da tudimi tako ne ravnamo, ter sprejmemo Jezusa v srce, ki je z grehi omađeževano in podobno umazanemu hlevu, ne pa čedni in snažni hiši. Varujmo se, ga zdaj pri njegovem prvem prihodu nepripravljeni prejeti, da nam ne bo pri svojem drugem prihodu, ko nas bo prišel soditi, strašen Sodnik. Saj nas on sam k pokori opominja, ter nam pravi: *Povem vam, če se ne spokorite, boste vsi poginili.* (Luk. 13, 3) Nikar ne zametujmo njegovih opominov. Nikar ne zaničujemo njegove potrpljivosti in prizanesljivosti. Zdaj je še usmiljen, krotak in ponižen, zdaj bo prišel na svet, da bi nas zveličal in odrešil; ko bo prišel drugič v oblakih neba, takrat bo brez usmiljenja, takrat bo le pravičen. In zato nas svari sv. apostol Pavel: *Ali zaničuješ bogastvo njegove dobrotljivosti in potrpežljivosti in prizanesljivosti? Po svoji trdovratnosti pa, in nespokornem srcu si nakopavaš jezo na dan sodbe in razodenje pravice božje, ki bo povrnil vsakemu po njegovih delih.* (Rim. 2, 4—7) — Poslušajmo, dragi kristjani, take opomine, in delajmo pokoro posebno zdaj. Saj enkrat moramo vendar začeti! Ko bo prišel dan poslednje sodbe, takrat bo prepozno misliti na pokoro, takrat se ne bo dalo več pomagati. Zdaj pa je še čas, zdaj nam daje usmiljeni Jezus priliko pokoro delati, daje nam jo posebno v adventnem času, ko se pripravljamo na njegov prihod. Vidite, kristjani, tolikrat smo grešili čez leto in dan, z brezštevilnimi grehi smo žalili Jezusa med letom, ali ni prav, da se zdaj za nje pokorimo? Ali ni prav, da zdaj pokoro delamo, za naše grehe? Le sami pomislite, ljubi kristjani! Kaj ne, če bi kdo kateremu izmed vas storil kako veliko škodo, če bi ti kdo ukradel sto gl., ali bi bil ti zadovoljen, da bi oni zato molil kakih sedem očenašev ali pa rožnivenec. Ne! Povrniti mora, plačati mora škodo, ki mi jo je storil, tako bi ti rekel, kaj ne! Glej, taka je tudi pred Bogom! O, kdor zmoli za svoje grehe le par očenašov ali pa rožni venec, ta se še ni spokoril, ta še ni zadostil za svoje grehe. Kdor je grešil, ta se mora pokoriti, ta mora škodo, pohujšanje, nesrečo, ki jo je drugemu s svojimi grehi storil, kolikor mogoče popraviti. Če je kdo komu kaj vzel,

ta ne zadosti drugače za svoj greh, kakor da mu povrne, kar mu je vzel. Če živiš s kom v sovraštvu, se moraš z njim zopet sprijazniti. Če si koga pripravil ob njegovo dobro ime, mu ga moraš zopet nazaj dati, če si lažnjivo o kom slabo govoril, moraš preklicati. Tako, dragi kristjani, tako se dela pokora, in tako jo moramo vsi delati za svoje grehe. Saj veste, kako pravi Jezus: *Če se ne spokorite, boste vsi poginili.*

2. Ker se pa prava pokora začne delati le z dobro spovedjo, zato je drugo, kar vam priporočam za adventni čas, p r e j e m a n j e s v. z a k r a m e n t o v. Za marsikaterega je že nekaj mesecev preteklo, kar je bil zadnjič pri spovedi. O koliko se je pač v tem času nabralo nesnage v njegovem srcu. Kristjan! Ali hočeš s takim srcem, z omadeževano dušo pričakovati rojstva Jezusovega? Ali te ni strah, v grehah se pripravljati na sprejem tvojega Gospoda? O počedi vendar iz svojega srca vso nesnago pregrehe in olepšaj ga s čednostmi, da najde v njem Jezus prijetno stanovališče. Saj vsak ve, kako je grdo v hiši, ki se dolgo ne pomete in očedi in nobeden nima rad umazane hiše. Ravno tako je tudi z dušo — in čudno, da je mnogo kristjanov, ki imajo z grehi omadeževano dušo, pa se še ne zmenijo, da bi prišli k spovedi. Pravijo: Ubil nisem nobenega, okradel tudi nisem nikogar, saj res ne vem, česa bi se spovedal. Kristjan! Kaj pa storiš, če pade iskra na tvojo obleko? Kaj ne, pustiš jo, da ti sežge obleko? Ne, ampak hitro se je otreseš! Glej! stōri tako tudi s svojo dušo. In če res nisi nobenega ubil, in nobenemu nič ukradel, morda tudi nobenega nič ogoljufal, poprašaj se malo, poprašaj, morda boš pa vendar dobil še kje greh, morda celō kak smrten greh, če pa tacega ne, majhnih grehov pa gotovo, ne rečem nekaj malo, ampak gotovo precej, kajti svetnik bi moral biti, če bi se ti na pol leta nič ne nabralo.

In kedar si opravil spoved, pristopi potem k mizi Gospodovi, prejmi njega, ki pravi: *Kdor jé moje meso in pije moja kri, tisti ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.* Je pač čudno, da je dandanes toliko kristjanov, ki le redkokrat pristopijo k mizi Gospodovi in so še takrat mlačni in mrzli pri prejemu Najsvetejšega. Kristjan! Pomisli, da se tam deli tebi v jed in dušno hrano tvoj Bog, pomisli, da tam vžiješ Jezusa, istega, ki te je odrešil in ki te bo tudi sodil! On te kliče in vabi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ki ste obteženi in jaz vas bom poživil.* On, Bog, hrepeni po tebi, njegovi stvari, in ti ga ne

maraš, ti ga ne želiš prejeti? Glejte, zdaj je adventni čas, čas pripravljanja na Njegov prihod, in kmalu bo prišel, prišel bo na svet kot otrok. Kaj ne, dragi kristjani, otroka ima vsak rad in otrok dá rad vsakemu, kar ima? Ali mislite, da nebeško dete ni radodarno? O pač! Zato pa tudi ti, kristjan, zdaj v adventu pristopi k mizi Gospodovi, in obilno ti bo to ljubezen do Najsvetejšega, poplačalo nebeško dete Jezus, ko bo prišlo o Božiču na zemljo.

3. Sveta cerkev je vpeljala v adventu jutranje maše, takozvane zornice. In zakaj? Zato, ker želi, da bi mi v adventu več, kakor v drugih časih molili. Da, dragi kristjani, m o l i t e v, to je tretja reč, ki vam jo moram za advent posebno priporočati. Saj Jezus sam pravi: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo.* Da, ravno molitev je, ki nas varuje pred mnogimi skušnjavami in grehi. In glejte, ko bi kdo zdaj v adventu tudi dobro prejel svete zakramente, pa bi molitev opustil, le verujte mi, ta ne bo dolgo dober ostal, ampak bo kmalu zopet padel v svoje stare grehe. To naša dobra mati sv. cerkev dobro ve in zato je ukazala za advent zorne maše. Kristjani! Obiskujte jih radi in z veseljem; vaš trud gotovo ne bo ostal brez plačila. In glejte, zdaj v zimskem času imate zato še večjo priložnost, kot le kedaj. Delo na polju je ponehalo, zjutraj, ko se začne zorna maša, je še tema, tako ne morete kaj posebnega storiti, pa ubogajte sveto cerkev in hodite pridno k zornim mašam. Sveta cerkev se v njih posebno obrača do Marije; verujte, Marija vam bo poplačala, kar boste storili v njeno čast. Ona vam bo izprosila pravo pokoro za grehe in resnično in trdno poboljšanje. In kaj si pač morete boljšega želeti? Če boste po njenih prošnjah čisti na duši in telesu živeli v adventu, o s kakim veseljem bo pač prišel Jezušček o Božiču v vaša srca, ter jih s svojimi milostmi obilno napolnil.

Tri reči vam tedaj posebno priporočam za sv. adventni čas: Pravo pokoro za grehe, prejemanje sv. zakramentov in gorečo molitev. Med letom ste morda katero teh reči bolj zanemarjali, poprimite se zdaj, popravite v adventu, kar ste med letom zamudili. Če se boste s tako lepim življenjem v adventu pripravljali na prvi prihod Jezusov pri njegovem rojstvu, smete biti prepričani, da vam bo tudi ob svojem drugem prihodu, kedar nas bo prišel soditi, mil in prijazen Sodnik. Glejte, tudi takrat bomo vsi, kar nas je danes tukaj, stali pred njegovim sodnjim stolom, sredi

neštevilne množice, ki bo čakala sodbe. Tudi takrat bo stal pred nami Jezus, pa ne kot ljubeznivo dete, ampak kot strašen Sodnik brez usmiljenja. Zdaj pa je neskončno usmiljen in ljubezniv, zdaj nas hoče rešiti in zveličati. O prikupimo se mu zdaj s pobožnim življenjem v adventu, prosimo ga, naj pride o Božičnih praznikih s svojimi milostmi v naša srca in obljubimo mu prav goreče in iz vsega svojega srca: Jezus tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev. Amen.

M. K.

Priložnostni govori.

Pogrebni govor

za † č. g. Feliksom Zavodnikom, mestnim župnikom v Škofji Loki, dne 3. oktobra 1902.

Breves dies hominis sunt; numerus mensium eius apud te est; constituiisti terminos eius, qui praeteriri non poterunt.

Kratki so dnevi človekovi; število njegovih mesecev je pri Tebi; postavil si mu meje, ki se ne morejo prestopiti.

Job 14, 5.

Vse ima svoj čas in vse pod nebom preide ob svojem času. Je čas rojstva in čas smrti; čas, da se sadi in čas, da se ruje, kar je bilo sajeno, . . . čas jokanja in čas smejanja; čas plakanja in čas rajanja; . . . čas molčanja in čas govorjenja; čas ljubezni in sovraštva, čas vojskâ in čas miru. (Prid. 3.) Te besede resnobnega pridigarja v stari zavezi so mi plavale pred očmi prošle dneve. Oj, tudi mogočni Salomon, najmodrejši mož svojega časa, je moral pripoznati, da vse na svetu je minljivo, nestanovitno, ničemurno. In konec njegovemu preišljevanju je bil: *Vse gre na en kraj; iz prsti je narejeno in v prst se povrača.*

Predragi verniki! Na dan svetega Štefana bosta prošli šele dve leti, odkar je na tem svetem kraju stal naš presvetli knez in škof, ki vam je namestil novega župnika ter v živahnem govoru pojasnjeval njegove dolžnosti do vas in vaše do njega. Vsa Loka je bila takrat v zastavah, vse se je veselilo novega župnika, prijatelji njegovi smo prihiteli od blizu in daleč, da bi bili priče njegovega slavnostnega vhoda v novo službo, čestitali smo mu in želeli mnogoletnega delovanja . . . Dan veselja . . .

In danes?

Žalno pojó zvonovi, žalostno so spremili župljani svojega duhovnega očeta na zadnjem potu na ta sveti kraj; ž njimi vred žalujejo sorodniki za svojim Feliksom, ž njimi vred delimo žalost njegovi prijatelji in tovariši Dan žalosti

Pač res, dan žalosti, a vendar ne dan obupovanja. Kristusov nauk nam bodi v tolažbo. On, ki je smrt premagal, in prav smrti vzel bodeče želó, navdajaj s pogumom naše srce. Z Jobom udano vzdihujmo: *Gospod je dal, Gospod je vzel, češčeno bodi njegovo sveto imé.*

Prestal si, dragi moj, in — upamo trdno — srečno prestal to revno solzno dolino; dosegel si svoj namen in odšel k Bogu uživati plačilo za svoje delo. Za to naše upanje nam je porok tvoje življenje.

Porodil se je blagi rajnik dné 17. majnika l. 1861. imovitim staršem v Žužemberku. Ker je bil bistrega uma, so ga z bratom vred poslali v Novomesto v šole. Mirno so tekla mladostna leta mladima dijakoma, lepo sta napredovala, in ko sta skončala srednje šole, sta vstopila oba drug za drugim v ljubljansko semenišče. Lahko bi bila šla po svetu iskat veljavnejših in bogatejših služb — podpore bi bila imela zadosti — a hotela sta se posvetiti Bogu v duhovskem stanu iz čistega, neomahljivega poklica. Žal, da je brat pokojnikov v nepopisno žalost očetovo in sorodnikov moral umreti, preden je bil posvečen v mašnika. Naš pokojnik je dosegel mašniški red dné 19. julija 1884 in je po odpeti novi maši šel za vikarja v Novo mesto. Več let je ondi pastiroval v občeno zadovoljnost svojega predstojnika in vernikov, ki imajo g. Feliksa, kakor sem se sam prepričal, še danes v najblažjem spominu. Odtod je prišel za kateheta na tukajšnjo nunsko šolo, potem za nunskega spovednika in naposled za župnika v Št. Jakob.

Življenje pokojnikovo se mi zdi kakor miren potoček, ki veselo žuboreč venomer dalje šumi. Vsi ste ga poznali: z veselimi obrazom je deloval v šoli, s prijazno, mirno besedo na leci, in doma ni izlepa kdo slišal trde besede iz njegovih ust. Če se lepa beseda ne bo prijela, — je večkrat rekel — z grdo ne poizkusim. To mehko v svojem značaju je bržčas podedoval po svoji materi, katera mu je umrla, ko je bil v 7. gimn. razredu. Oj, kolikokrat se je je spominjal! Vselej, ko ga je trla kaka neprilika, je obžaloval, da nima več drage mame, kateri bi potožil svojo bolešt. — Kot duhovnik je bil neomadeževanega življenja, da

bi tudi najostrejši sodnik nad njim graje ne našel. Dobro je poznal potrebe današnjega časa, četudi v socialno delovanje duhovnikov zunaj cerkve zaradi šibkega zdravja in mehkega značaja dejansko ni kaj posezal. Kako je plamtel za krščansko vzgojo naše mladine, razvidi se iz njegove oporoke; vse svoje imetje, kar ga ostane po pogrebu, je volil škofovim zavodom. To je pač plemenit zgled katoliškega duhovnika, ki si po besedi sv. Vincencija Pavlanskega, z dobrimi deli želi kupiti nebesa.

Posebno ga je veselila lepota hiše božje. V cerkvi, zlasti pred oltarjem, je moralo biti o praznikih vse snažno in lepo. Zato se je tudi z nekim posebnim ognjem poprijel poprave nunskega samostana in cerkve. Vodstvo te prezidave mu je prizadevalo mnogo skrbi, potov in troškov, a vselej je bil pripravljen z veseljem sodelovati v čast božjo. In nomine Domini, v imenu Gospodovem, je bilo geslo njegovega življenja. V Gospodovem imenu je začental, v njegovem imenu je končaval veselih lic svoja opravila. Preden se je ločil od samostanske cerkve, je dal z zlatimi črkami vklesati nad samostanska vrata besede: Deo et Immaculatae, besede, ki na kratko značijo vse njegovo delovanje. Čast božja in češčenje preblažene Device ga je nad vse veselilo. S koliko radostjo je obhajal Marijine praznike z gojenkami v notranji šoli! Kako živo je priporočal nekdanjim svojim učenkam, ko so se vračale ob počitnicah k shodu Marijine družbe, naj svoji nebeški pokroviteljici tudi zunaj mej svetom zveste ostanejo! In ko se je preselil v mestno faro, kako velikanske načrte je nosil v svojem srcu! Rad bi bil sčasoma sezidal Ločanom celo novo cerkev, da niso bile razmere časa temu načrtu neugodne, in še zadnje dni je prijateljem veselo pripovedoval, kako bode lično prenovil podružnico sv. Florijana. Domine dilexi decorem domus Tuae — je smel po pravici klicati s kraljevim pevcem. Vesel je bil vsake cerkvene slavnosti in rad je obhajal čim najslovesneje službo božjo. Zato pa je dosegel naposled posebno milost. Zadnji čas je sicer večkrat tožil, da se pase po njem neka bolezen, četudi sam ni vedel, kakšna; vendar se mu je zadnje dni kakor tat prikradla smrtna bolezen. Lahko rečemo: ob najbolj pripravnem času je prejel svete zakramente za umirajoče. Prijatelji njegovi smo bili priče, kako je z jasnim, razločnim glasom sam izpodbudno odgovarjal, ko ga je duhovnik mazilil s sv. oljem. Pokojnik je bil mož žive vere, neomahljivega upanja in srčne ljubezni do Boga. Po človeško govoreč smemo upati, da je dobro pripravljen

stopil pred Gospoda. Uverjen sem, da mu velja beseda skrivnega razodetja: *Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjô!* (Apoc. 14)

Predragi verniki! Vi ste ga ljubili . . . Po pravici! Najlepša leta je služboval med vami. V različnih službah je skrbel za dušni blagor Škofje Loke. Med Vami bo počival na kraju, katerega si je, menda sluteč svoj bližnji konec, pred kratkim sam izvolil. Oj, ne zabite nanj v svojih molitvah! Jezus Kristus, naš Gospod in prihodnji sodnik, ni le neskončno usmiljen, ampak tudi neskončno pravičen. On hoče, da vsak njegov služabnik poplača svoje dolgove do zadnjega vinarja . . . Gospod, — kliče kraljevi pevec — ako boš na pregrehe gledal, kdo bo obstal? Ko človek gre v hišo svoje večnosti, si sam ničesar več ne more pomagati; zato pa zdaj, predragi verniki, Vi pomagajte njemu, ki je Vaše duše poprej vodil po potu proti nebesom. Ljubezen nikoli ne mine. V tej sveti ljubezni naj vam pokojnik nikdar iz spomina ne izgine: *zakaj sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.*

Ali še neko drugo misel nam navdihuje današnji dan. *Kratki so dnevi človekovi* — vzdihuje pobožni Job — *število njegovih mesecev je pri Tebi* (o Bog); *postavil si mu meje, ki se ne morejo prestopiti.* Kratki so bili dnevi našega pokojnika, pač nihče ni pričakoval, da nam bo tako hitro odvzet. To, predragi moji, je za nas vse resnoben glas Gospodov! *Čujte tedaj, ker ne veste, kdaj hišni gospodar pride; zvečer ali o polnoči, ali o petelinovem petju ali s jutraj, da vas, ko bi prišel nagloma, ne najde spečih. Kar pa vam pravim, vsem pravim: Čujte!* — (Mark. 11, 35—37.)

In sedaj, predragi prijatelj, ko sem zadnjič v tvojem imenu nagovoril tvoje ovčice, da te ne zabijo v svojih molitvah in da čujejo nad svojimi dušami in nad svojim življenjem, da bodo kdaj s pastirjem združene tudi ovčice v sveti ljubezni nebeškega veselja, sedaj se nam je posloviti, sedaj se nam je ločiti . . . „Roži so le kratke ure dane: za tabo zgodaj nam oko solzi“ . . . Toda ne; četudi smo si bili dobri, kakor David in Jonatar, vendar ne bomo lili samih solz na tvojo gomilo, solz, ki se hitro posuše, ampak gojili bomo ljubezen, tisto ljubezen, ki ne neha poleg mrzlega groba, ampak prijatelja preko njega spremlja v zvesti molitvi proti nebeškemu raj. V svesti si bomo besed, katere je skrbna mati Monika govorila na smrtni postelji svojima sinovoma: Ne žalujta za menoj in pokopljita me, kjer hočeta, le to vaju prosim,

spominjajta se me pri oltarju Gospodovem! In spominjali se te bomo vsak dan, da se čim preje nad teboj izpolni cerkvena molitev: Pritecite, svetniki božji, pridite naproti angeli Gospodovi, sprejmite njegovo dušo in ponesite jo pred obličje Najvišjega! Sprejmi te Kristus, ki te je poklical, in v Abrahamovo naročje naj te privedejo angeli!

Gospod, daj mu večni mir in pokoj,
In sveti naj mu večna luč!
Felix, in pace! —

Dr. Andr. Karlin.

Govori za Marijine družbe.

12. Strah pred ljudmi.

(Dalje.)

Vrhutega pa pomisli, da te bo svet obsojeval, bodisi da živiš čednostno ali pa pregrešno. Ako opravljaš dobra dela, te bo svet presojeval, ako pa delaš slaba, bo svet zopet o tem govoril, in kadar ne bo mogel soditi o tvojih dejanjih, bo sodil namene tvojih dejanj. Ako hodiš rada v cerkev, k spovedi, te bodo imenovali licemersko, ako pa hodiš rada v slabe tovaršije, ako občuješ z osebami drugega spola in ako rada plešeš, bodo rekli, da si malo vredna, da si na slabem glasu, da si prav kakor vstvarjena za nesrečo onega, ki te misli vzeti. Ako si tiha in pohlevna, bodo rekli, da si zabita, ako si zgovorna in živa, bodo rekli, da ti manjka dekliške sramežljivosti. Stori karkoli tedaj hočeš, vedno bo svet o tebi vedel kaj govoriti. Ako pa je temu tako, je pač bolje, da govori o tvojih čednostih, kakor pa o tvojih pregrehah. Bodite tedaj svetu pokorne le v rečeh, katere smete brez greha storiti. Kakor hitro pa svet kaj zahteva, kar bi bilo vaši duši v kvar, zoperstavite se mu z vso odločnostjo; saj to ni težavno. Sv. Krizostom pravi: svet je kakor pes, ki teče za onim, kdor pred njim beži, mej tem, ko beži pred onim, kateri se mu zoperstavi. Ako laja pes, gotovo ne boš ustavil tega lajanja s tem, da bi pred njim bežal; zakaj lajal bi vedno hujše in speljal bi za teboj celo krdelo psov; ako pa psa grdo pogledaš, bo morda nekoliko zarenčal, potem pa bo šel mirno nazaj. Sv. Krizostom vpraša, kako

je to, da pes beži, ako se človek zoperstavi, in da silno laja, ako človek beži, in odgovarja, da to dela zato, ker se zaveda, da je človek več kakor on, zato pa ima pogum le nad onimi, ki kažejo strah pred njim.

Tako je tudi s svetom. Vedno je svet zaničeval in zasramoval pobožne in čednostne ljudi. Ako pa ti kažeš strah pred njim, bo vedno pogumnejši, mej tem ko bo kmalu omolknil, ako spozna, da tebi za njegovo govorjenje, norčevanje in zaničevanje nič ni mar in kmalu te bo svet pustil, da boš delala, kar boš hotela; lahko boš molila, sprejemala sv. zakramente, udeleževala se boš lahko raznovrstnih pobožnosti, na vse to svet ne bo nič več rekel, ker mu bo zmanjkalo poguma.

Pri neki imenitni pojedini v Parizu se je imeniten mlad gospod zdržal vsaktere jedi, le govoril je in zabaval svojega soseda. Prinašali so raznovrstne zbrane mesne jedi, toda gospod se nobene ne dotakne. „Ali vam danes nič ne diši?“ vpraša ga nekdo, ki je blizu njega sedel in slastno zavžival okusna jedila. „O, dišalo bi mi že, dà, celó lačen sem“, mu odgovori mladenič. „Tedaj ste, gospod, jako zbirčni“, zavrne ga šaljivo drugi. — Mladenič pa zopet odgovori: „Ne, zbirčen nisem, čakam le sočivja.“ „Kaj“, ga vpraša zopet drugi, „vi jeste samo sočivje in ste vendar tako lepo rejeni.“ Mladenič pa pravi: „O, ne, druge dni jem tudi meso, danes ga pa ne smem, ker je petek.“ — Družba se glasno zakrohota in nekdo pravi zbadljivo hišnemu gospodarju: „Gospod, kdo bi si mislil, da bomo danes obedovali s svetniki.“ Mladenič pa pogumno reče: „Posmehujte se, kolikor vam je ljubo in drago, jaz pa, ako spolnujem cerkvene zapovedi, storim le svojo dolžnost!“ Hotel mu je nekdo nekaj odgovoriti, pa kar poprime imenitna, mlada, občečislana gospodična, ki se je tudi zdržala mesnih jedi, za besedo, in pravi: „Jaz pa menim, da tu prav nič ni smešnega; ako ima kdo poguma zadosti, svoje mnenje nasproti tolikim zagovarjati, s tem jasno kaže, da je pravi mož, zakaj le slabi ljudje se pred sovražnikom skrivajo.“ Ko to reče gospodična, družba za nekaj časa omolkne, potem pa jamejo pritrjevati nekatere gospe in za njim tudi gospodje, da je mladenič res značajno ravnal. Neki gospod pa reče mladeniču: „Tudi jaz bi imel tako ravnati, kakor ste vi, zakaj tudi jaz sem kristjan.“

P. Engelbert Pollak.

(Konec prihodnjíč.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Spomnite se besed, katere sem vam govoril.* (Jan. 15, 20.) Priložnostni cerkveni govori, ki jih je imel in na svetlo dal dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski. V Mariboru, 1902. Založil izdajatelj. — Tiskala tirkarna sv. Cirila. Vel. osmerka. Str. 356.

Na dekanijskih shodih dušnih pastirjev lavantinske škofije so nekateri zborovalci nasvetovali in stavili predlog, da naj bi duhovniki gošče priobčevali svoje cerkvene govore, deloma v trajni spomin na posebne cerkvene slovesnosti, deloma pa v poljubno porabo svojim sobratom-tovarišem. „Da bi po svojih močeh ustregel hvalevredni želji“ — tako piše presvetli gospod pisatelj v predgovoru — „sem izdal l. 1900. govore, ki sem jih imel pri raznih cerkvenih svečanostih v čadramski župniji. Mnogoteri duhovniki so mi zatrjevali, da j m je knjiga dobrodošla in že semtertam dobro služila. Vesela ta vest me je napotila, da sem zbral nov zvezek različnih pridig in govorov, ki sem jih imel v raznih časih pri raznih cerkvenih slavnostih . . .“

Razdelil je visoki govornik tvarino v štiri dele. Prvi del obsega pridige o cerkvenih osebah. Podaje nam 12 govorov iz raznih dob njegovega delovanja: kot kapelana v Selnici in v Vojniku, kot bogoslovnega podravnatelja v mariborskem semenišču in kot kneza in škofa lavantinskega. — Drugi del obsega pridige o blagoslovljenju cerkvenih reči (7 govorov), tretji pridige o posvečenju cerkvenih reči (8 govorov), četrti pa podaje tri govore na katoliških shodih in sicer v Gradcu l. 1891. ter v Ljubljani l. 1892. in 1900.

Naši čitatelji prevzviš. g. kneza in škofa lavantinskega kot govornika izvečine poznajo. Videli in občudovali so ga na prvem in drugem katoliškem shodu v Ljubljani. Nastop visokega govornika je veličasten, pronicavost bleščeča, glas tópeč in mil, ki poslušavca nehoté popolnoma osvoji in pridobi za vsakršna čuvstva, katera mu želi vzbuditi. Iz teh-le omenjenih govorov pa nam odseva prekrasna sestava in marljiva priprava na posamne govorniške prilike. Ako prebiraš posamne izdelke, nehoté se ti vrine misel: Takole bi se moral vsakdo izmed nas in vselej pripraviti. Pri govorih lavantinskega kneza in škofa se kaže dovršena zgovornost: vse je lepo zaokroženo, vse sistematično prirejeno, krasen jezik, prelepe prispodobe in pa ta sveta čuvstva, to navdušenje, katero ti odseva iz vsakega odstavka, ta praktična uporaba svetopisemskih rekov, zlasti pa razmere posameznih oseb in krajev, ki mu pri raznih prilikah tako naravno služijo v pojasnilo dotične situacije. Vse to in še druge vrline nam kažejo, da je te govore sestavil mož, kateri sveto zgovornost visoko ceni in je po mnogem trudu in po mnogih študijah dosegel toliko spretnost, toliko fineso v homiletiki.

Čujemo, da je presvetli gospod knez in škof lavantinski odmenil knjigo v dar svoji ljubljeni duhovščini in da se knjiga po bukvarnah ne bode prodajala. Mi iz srca privoščimo to darilo svojim tovarišem v sosednji škofiji, pristavljamo pa še to-le: Ako pride komu knjiga v roke, prebiraj jo in študiraj. Iz nje se bode navadil, kako vestno in natančno se pripravljaj duhovnik za vzvišeni homiletični poklic, pa tudi kako je treba govoriti, da beseda pristrčna tudi pot do srca najde. Tolle, lege! *Dr. Andrej Karlin.*

2. *Razlaga velikega katekizma* ali krščanskega nauka. Za cerkev sestavil po raznih virih Anton Vetrnik, župnik pri sv. Jakobu na Dolu. IV. zvezek Peto poglavje: O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh. V Ljubljani 1902. Tiskala Katoliška tiskarna. Založila Katoliška bukvarna. 8°. Str. 326. Cena K 1.80, vezani knjigi K 2.60. — „Dandanes se radi pičlo odmerjenih učnih ur mora obravnavati krščanski nauk v šoli veliko bolj površno kot v prejšnjih letih. Tudi ne ponavljajo učitelji z otroci katekizma in zgodb. Zato je dvakrat potrebno, da se pozneje mladini in odraslim temeljito razlaga krščanski nauk in da se jim dá prilika, katekizma se učiti in ga ponavljati. Ker se pa more to zgoditi le pri krščanskih naukih v cerkvi, je treba nanje imeti prav posebno pozornost.“ Tako govori o potrebi in nalogi krščanskih naukov navodilo sekavskega ordinarijata l. 1899. Krščanski nauki pa morajo biti tako urejeni, da se jih zlasti odrasli radi udeležujejo. V dunajski nadškofiji je dobila duhovščina v tem oziru l. 1875. poseben ukaz. Krščanski nauki se morajo torej tesno naslanjati na besedilo katekizma, biti pa morajo tudi krepki in navduševalni, „da v resnici vernikom vzbujajo versko mišljenje in življenje, zatirajo pa mlačnost in spačenost“. Obojnemu namenu je izvrstno ustregla A. Vetrnikova „Razlaga“, kakor smo poudarjali že pri oceni prejšnjih treh zvezkov. S četrtem zvezkom je marljivo sestavljena in temeljito izdelana „Razlaga velikega katekizma za cerkev“ dokončana. —j.

3. *Kratek poduk o svetem zakonu*. Za slovenske zaročence in zakonske sestavil Janez Zabukovec, župnik. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani, 1902. Mala osmerka, str. 94, cena 70 v, po pošti 10 v več. — To vam je zlata knjižica, ki nam je bila že davno potrebna. Pisatelj sicer trdi, da jo je spisal zlasti za tiste Slovence in Slovenke, kakršnih je dandanes, žal, veliko, ki popusté svojo domovino in se izselijo drugam. Tam potem večkrat zakone sklepajo pred duhovnikom, ki ne razume slovenskega jezika. Vsled tega stopijo v zakon, ne da bi prav vedeli kaj je to, in kakšne dolžnosti ta zakrament naklada. Mi pa smelo trdimo, da bo prav tako dobro došla knjižica našim domačim zaročencem in zaročenkam, da se prav poučé o imenitnosti zakonskega stanu, o pripravah nanj in o dolžnostih, katere bodo nase sprejeli. Pisatelj se je gotovo mnogo trudil, da je spravil in uredil toliko jedrnatega gradiva na tako majhen prostor. Knjižica pripoveduje o koeljihiv stvarih brez izpoptike. Zlasti nam ugaja, da se pisatelj naslanja na katekizem.

Želimo le, da bi jo naši čč. gg. župniki prav marljivo dajali v roke onim, za katere je pisana. Kajpada naj vselej povedó, da ni za otroke in nedorasle.

Dr. A. K.

B.

1. *De fide divina* libri quatuor. Auctore Guil. Wilmers S. J. Opus postumum post mortem auctoris editum cura Aug. Lehmkuhl S. J. Frid. Pustet 1902. Str. IV, 415. C. K 5.76.

Predmet, ki ga obdeluje ta knjiga, je odgovor na 7. vprašanje novega vel. katekizma: „Kar je Bog razodel, moramo za resnico imeti, ker je Bog sam na sebi resnica in torej ne more ne goljufati ne goljufan biti.“ Ta priprosti stavek, ki ga vé vsak šolar, daje obilo snovi za učeno in obširno razpravo ter obsega veliko prepornih in težavnih vprašanj, o katerih učeni bogoslovci še sedaj niso edini.

Razdeljeno je delo v pet knjig. V prvi knjigi razloži opredelbo vere in potem govori o formalnem predmetu vere (obiectum formale), ki je auctoritas Dei revelantis.

V II. knjigi analizuje znanje, ki je predpogoj vere kakor tudi dejanje vere samo, pa z ozirom na dušne zmožnosti (razum in volja), ki ga proizvajajo, z ozirom na njega nadnaravno počelo (gratia elevans et medicinalis), kakor tudi z ozirom na njega lastnosti.

III. knjiga obdeluje tvorni predmet vere sploh in pa z ozirom na različni način razodevanja, razmerje med tvarnim predmetom in učečo cerkvijo pa nujnost verovanja in razmerje med tvarnim predmetom razodetja pa razumom in njegovimi zakoni.

V IV. knjigi pisatelj pretresuje pritrditev (assensus), ki jo moramo dati v činu vere božji avtoriteti. Razodete resnice verujemo, ker jih je Bog razodel, ki je neskončna modrost in resnica, torej božja avtoriteta nas nagiba, da verujemo. Toda vpraša se, kaj nas nagiba, da pritrdimo ne le posameznim resnicam, marveč božji avtoriteti? Med raznimi mnenji se Wilmers odloči za Suarezovo teorijo, da božjemu spričevanju trdno verujemo zaradi njega samega. Tudi sicer se oklepa Suareza in skuša utrditi v bistvu njegovo mnenje, kar se mu je v toliko posrečilo, da je Suarezovi teoriji priboril vsaj verjetnost, če tudi ne bo lahko prepričal onih, ki se ne vjemajo s Suarezom.

Že v začetku navaja pisatelj različna, nasprotujoča si, pravovernna in krivoverska mnenja o veri, kar kaže, da je to vprašanje prav aktualne važnosti. Metoda je vseskozi sholastična in morda je to povod, da se pisatelj veliko bolj ozira na razna mnenja katoliških teologov, kakor pa na nasprotnike, ki hočejo siloma napraviti prepad med vero in znanjem ali hočejo čin vere potisniti v tmino čuvstev brez določenega tvarnega in formalnega predmeta.

Sicer bo pa učeni rajni pisatelj († 9. maja 189.) tudi s tem delom še dolgo po svoji smrti zavzemal odlično mesto med katoliškimi dogmatiki devetnajstega stoletja.

Dr. F. K.

2. *Was ist der Mensch?* Gemeinverständliche apologetische Vorträge von C. Hasert. Verlag von Ulrich Mosers Buchhandlung, Graz 1902. Strani 188. Cena K 1'60.

Za ljudi, ki trdijo, da jim „veda“ vzbuja dvome, ali da so celo izgubili sveto vero, je ta knjiga zelo primerna. Ne preučeno, ne preobširno, vendar temeljito pisatelj razpravlja najvažnejše resnice, proti katerim novi tok vede najpogosteje nastopa: o stvarjenju, previdnosti božji, o postanku človeka, njegovi vrednosti, njegovem namenu, o večni kazni itd. Pravo, resnično vedo pisatelj visoko ceni in lepo kaže njeno soglasje s sveto vero, veri nasprotne so le zmote, katere se umešavajo med prave pridobitve učenjakov.

Navdušeno slika pisatelj vrednost človekovc, ki izhaja od Boga in se k Bogu vrača. — Kdor ima opraviti z verskimi dvomljivci, vé, kako težko je zanje najti pravega berila; kar je vsestransko globoko, tega ne umejo, kar pa je pisano laglje, to imajo za površno: Hasertovi govori gredó nekako v sredi, vkljub znanstvenosti so lahko umljivi in zanimivi. Le kake malenkosti so, ki ne bodo ugajale vsakemu; pri dokazovanju vsepopolnosti božje je nauk sicer pravi, sklepanje pa je prenagljeno. A mali nedostaki kar izginjajo v obilici lepih, navdušenih, temeljitih misli. Priporočamo knjigo kot prav dobro in velekoristno.

Dr. P.

3. P. Pergmayr S. J., *Der Obere nach dem Herzen Gottes.* —
 4. P. Pergmayr S. J., *Die Oberin nach dem Herzen Gottes.* Regens-
 burg, Rom, New-York & Cincinnati 1902. — Ena kakor druga knjižica obsega
 40 strani in velja 36 h. Zlate nauke podaje prva knjižica predstojnikom, a
 druga z enakim besedilom predstojnicam redovniških zadrug. Izvrstno pa
 morejo ti nauki koristiti tudi dušnim pastirjem, staršem, učiteljem in učil-
 jicam, in vsem, ki in ajo kakim podložnikom zapovedovati in za-nje skrbeti
 Pergmayr spada sploh med najbolje učitelje bogoljubnega življenja.

Lempl S. J.

5. *Mosersche Sammlung zeitgemässer Broschüren.* Heft 12. „*Neue
 Mannschaft fürs alte Narrenschiff*“ oder neuzeitliche Verirrungen und
 Torheiten, geschildert von Anton Plattner. — Heft 13. „*Das Recht der
 Zelle.*“ Gedanken über das beschauliche Leben von Dr. Josef Prenner.
 Graz 1902. Verlag von Ullr. Moser's Buchhandlung. (J. Meyerhoff.) Cena
 vsakemu snopcu po 20 h. — V prvem snopcu zavrača pisatelj deloma v
 šaljivi obliki razne zmote sedanjih dni. Vsebinsko spoznamo že iz naslovov
 posameznih oddelkov, n. pr. „Ur- und Neudeutsch“, „Christenglaube auf
 Stelzen“, „Zurück zum Heidentum“ itd. — Knjižica „Das Recht der Zelle“
 izpopolnjuje spise, ki so izšli zadnji čas in govore o delovanju redov-
 nikov na zunaj; pisatelj je posvetil svojo pozornost notranji strani redovnega
 življenja in razpravlja socialno važnost molitve in zatajevanja redovnikov.

6. Založna knjigarna „Styria“ v Gradcu je začela izdajati pod naslovom
 „*Volksbücherei*“ zbirko pripovednih in zanimivih poučnih spisov. — Prvi
 zvezki imajo nastopno vsebino: 1. *Der Lawinenpfarrer.* Eine Tiroler Novelle
 von A. Achleitner. — 2. *Nach Amerika! — Der glückliche Herd.*
 Zwei Geschichten aus dem Leben. Von C. Spindler. 3. in 4. *Das Hoch-
 gericht im Birkachwald.* Ein Culturbild aus dem obersteirischen Murthale
 von F. v. Freithal. — 5. *Der wilde Galthirt.* Eine Tiroler Novelle von
 A. Achleitner. — Sicer Nemcem ne manjka podobnih zbirk, vendar bo
 gotovo tudi nova „Ljudska knjižnica“ dobro vsevala, ker je kljub jako lični
 vnanji obliki cena nizka (5 do 6 pol m. 8° stane 20 h). Precej prvi zvezek
 prinaša jako zanimivo povest „Der Lawinenpfarrer“, ki v prikupni obliki
 slika junaško požrtvovalnost, kakor jo more imeti le katoliški duhovnik.
 Taki spisi morajo blažilno uplivati na ljudstvo. Podobne zbirke bi si želeli
 tudi za Slovence. Da bi se pač izvršila resolucija II. slov. katoliškega shoda
 o „izdajanju slovenskih pesnikov in pisateljev za ljudstvo in mladino“, ki
 se glasi: „Da dobi naše ljudstvo dovolj poštenega zabavnega berila in
 da se zlasti odrasla mladine po možnosti obvaruje pred vsem, kar je slabega
 in kužnega v slovenskem leposlovju, priporoča II. slov. katoliški shod, naj
 se poskrbi za posebno, zlasti stvarno dobro izbrano in očiščeno, zelo ceno
 izdajo slovenskih pripovednih pisateljev in pesnikov, starejših in novejših“

7. *Augsburger St. Josefs-Kalender.* Katholischer illustrirter Haus-
 und Schreibkalender für 1903. Dvaindvajseti letnik. Koledar ima barvano
 podobo: Sv. družina moli pred jedjo, od str. 15—46 je nekaj pripovednih in
 poučnih sestavkov, drugo so razna oznanila.

8. *Der Hausfreund* — Augsburger Schreibkalender für 1903. — je
 podobno urejen koledar, kakor prejšnji Oba sta izšla v B. Schmidovi zalogi
 v Avgsburgu in se prodajata po 30 h.

9. *Ist die katholische Moraltheologie reformbedürftig?* Eine kri-
 tische Untersuchung von Dr. August Müller, Professor der Moral am
 Priesterseminar in Trier. Mit kirchlicher Druckerlaubnis. Mala 8°. Str. 73.
 Fulda, 1902. Actiendruckerei. Cena K 0.90. — Katoliškemu pravoslovju so
 zadnji čas očitali sovražniki in deloma tudi „prijatelji“, da se ne ozira na
 časovne potrebe, da je kazuistična metoda, katere se drži, neprimerna in da
 sploh zadnjih sto let ni napredovalo. Dr. Müllerja spis ta očitanja kratko,
 pa krepko zavrača, opozarja pa tudi na pripomočke, katerih se katoliški
 pravoslovci poslužujejo in se jih bodo še bolj posluževali, da bo veda
 napredovala. Naj opomnimo pri tem, da so „Casus conscientiae“, ki jih je
 sedaj izdal moralist Lehmkühl, najboljša apologija kazuistične metode.